

50Th
YEARS
ANNIVERSARY
CRRU
CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คู่มือครู

หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
และการพัฒนาท้องถิ่น
โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

“ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิต”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

จัดทำโดย
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คำนำ

คู่มือครูเล่มนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้เป็นหนังสือสำหรับครูอ่านประกอบการใช้งานหนังสือหลัก คือ หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คู่มือครูเล่มนี้ คณะผู้จัดทำได้ออกแบบให้มีหัวข้อและคำอธิบายครอบคลุมโครงสร้างส่วนประกอบของหนังสือหลัก ทำให้สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในเล่มได้ง่าย อีกทั้งยังมีส่วนเฉลยเพื่อช่วยให้เห็นแนวทางการอธิบายคำตอบแก่นักเรียน ตลอดจนคำแนะนำที่จะช่วยให้ครูสามารถนำหนังสือไปต่อยอดกิจกรรมหรือสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือครูเล่มนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกและช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

	หน้า
ที่มาและความสำคัญ	๓
โครงสร้างหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๔
คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูเล่มนี้	๖
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การผันวรรณยุกต์	๘
เรื่องที่ ๑ วรรณยุกต์ไทย	๙
เรื่องที่ ๒ การผันวรรณยุกต์	๑๐
เรื่องที่ ๓ อักษรสามหมู่	๑๒
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป	๓๔
เรื่องที่ ๑ สระลดรูป	๓๗
เรื่องที่ ๒ สระเปลี่ยนรูป	๔๗
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำควบกล้ำ	๖๐
เรื่องที่ ๑ คำควบกล้ำแท้	๖๓
เรื่องที่ ๒ คำควบกล้ำไม่แท้	๘๑
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ อักษรนำ	๘๗
เรื่องที่ ๑ อักษร ห นำ	๙๐
เรื่องที่ ๒ อักษรกลางนำ	๙๔
เรื่องที่ ๓ พยัญชนะ อ นำ ย	๙๖
เรื่องที่ ๔ อักษรสูงนำ	๙๘
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ คำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๑๐๔
เรื่องที่ ๑ คำพ้องรูป	๑๐๗
เรื่องที่ ๒ คำพ้องเสียง	๑๑๖
เรื่องที่ ๓ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๑๒๐
แนวทางการใช้งานหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ	
ส่วนเฉลยแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มาตราตัวสะกดในภาษาไทย	๑๒๙
เรื่องที่ ๑ มาตราแม่ ก กา	๑๓๒
เรื่องที่ ๒ มาตราตัวสะกด แม่ก	๑๓๕
เรื่องที่ ๓ มาตราตัวสะกด แม่กต	๑๓๗
เรื่องที่ ๔ มาตราตัวสะกด แม่กบ	๑๔๐
เรื่องที่ ๕ มาตราตัวสะกด แม่กม	๑๔๓
เรื่องที่ ๖ มาตราตัวสะกด แม่กง	๑๔๕
เรื่องที่ ๗ มาตราตัวสะกด แม่เกย	๑๔๗
เรื่องที่ ๘ มาตราตัวสะกด แม่กน	๑๕๐
เรื่องที่ ๙ มาตราตัวสะกด แม่เกอว	๑๕๓

ที่มาและความสำคัญ

องค์การยูเนสโกได้พยายามส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ผู้คนทั่วโลกมาโดยตลอดนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๙ เป็นต้นมา (UNESCO: ๒๐๑๙) ส่งผลให้ การอ่านออกเขียนได้ของประชาชนนับเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งที่ทั่วโลกยอมรับว่ามีผลต่อ การพัฒนาสังคมและประเทศ ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงเล็งเห็นความสำคัญของพสกนิกรของพระองค์ในทิศทางที่สอดคล้องกัน ทรงมี พระราชดำริให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศตระหนักในภารกิจสำคัญ คือ การยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนและท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ โดยหนึ่งในประเด็นสำคัญที่พระองค์ ทรงห่วงใยคือการส่งเสริมทักษะการอ่าน เขียน การคิด และคุณธรรมของนักเรียนและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายน้อมรับพระราชดำริ ดังกล่าว และมอบหมายให้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย รับผิดชอบ ดำเนินงานพัฒนาโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทยและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิต นำมาสู่โครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เพื่อลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทยให้แก่นักเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ คณะทำงาน จึงลงพื้นที่สำรวจข้อมูลความต้องการของโรงเรียน ร่วมกับจัดประชุมคณะครูและผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อสำรวจปัญหาการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนในพื้นที่ และวิเคราะห์ประเด็นปัญหา การอ่าน-เขียนภาษาไทยของนักเรียน จากนั้นประชุมศึกษาวิเคราะห์ ก่อนจะสรุปผลให้จัดทำสื่อ ในรูปแบบหนังสือ ชื่อว่า หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหา การอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ ๒ และ ๓ พร้อมคู่มือครูประกอบการนำไปใช้ชั้นปีละ ๑ เล่ม เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านภาษาไทย ตลอดจนคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็น องค์ประกอบสำคัญที่จะพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

โครงสร้างเนื้อหาหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ ๖ หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การผันวรรณยุกต์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ คำควบกล้ำ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ อักษรนำ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ คำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หน่วยการเรียนรู้ ที่ ๖ มาตราตัวสะกดในภาษาไทย โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย การให้ความรู้หัวข้อเรื่องต่างๆ ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : การผันวรรณยุกต์ ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องดังนี้
  - เรื่องที่ ๑ วรรณยุกต์ไทย
  - เรื่องที่ ๒ การผันวรรณยุกต์
  - เรื่องที่ ๓ อักษร ๓ หมู่

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ : สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ ๑ สระลดรูป
- เรื่องที่ ๒ สระเปลี่ยนรูป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ : คำควบกล้ำ ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ ๑ คำควบกล้ำแท้
- เรื่องที่ ๒ คำควบกล้ำไม่แท้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ : อักษรนำ ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ ๑ อักษร ห นำ
- เรื่องที่ ๒ อักษรกลางนำ
- เรื่องที่ ๓ พยัญชนะ อ นำ ย
- เรื่องที่ ๔ อักษรสูงนำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ : คำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน
ประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ดังนี้

- เรื่องที่ ๑ คำพ้องรูป
- เรื่องที่ ๒ คำพ้องเสียง
- เรื่องที่ ๓ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ : มาตราตัวสะกด

- เรื่องที่ ๑ มาตราแม่ ก กา
- เรื่องที่ ๒ มาตราตัวสะกด แม่กก
- เรื่องที่ ๓ มาตราตัวสะกด แม่กด
- เรื่องที่ ๔ มาตราตัวสะกด แม่กบ
- เรื่องที่ ๕ มาตราตัวสะกด แม่กม
- เรื่องที่ ๖ มาตราตัวสะกด แม่กง
- เรื่องที่ ๗ มาตราตัวสะกด แม่เกย
- เรื่องที่ ๘ มาตราตัวสะกด แม่กน
- เรื่องที่ ๙ มาตราตัวสะกด แม่เกอว

การให้ความรู้ของแต่ละหัวข้อเรื่อง แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ *เคล็ดลับเสริมการเรียนรู้* คือ ส่วนที่อธิบายปัญหาการเรียนรู้ทางภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องนั้น พร้อมกับแนะนำเคล็ดลับ วิธีคิดแบบง่ายๆ หรือเทคนิคบางอย่างที่จะช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจหลักการแล้วแก้ไขปัญหาทางภาษาในหัวข้อเรื่องนั้นได้

ส่วนที่ ๒ *ตัวอย่าง* คือ ส่วนของตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเคล็ดลับวิธีคิดหรือทำความเข้าใจที่ได้ชัดเจนขึ้น

ส่วนที่ ๓ *แบบฝึกหัด* คือ ส่วนที่ให้นักเรียนลองนำเคล็ดลับมาใช้เพื่อทบทวนและประเมินความเข้าใจของนักเรียน

ส่วนที่ ๔ สรุปซ้ำ จำขึ้นใจ คือ ส่วนสรุปความรู้ขนาดสั้น ทวนซ้ำ ความเข้าใจและความจำของนักเรียนก่อนจบเรื่อง

คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูเล่มนี้

คู่มือครูเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถใช้หนังสือ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหา การอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทย และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยแต่ละหัวข้อเรื่อง มีคำอธิบาย แนวทางการใช้งานหรือวิธีการเสริมความรู้เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ คือ ส่วนที่จะอธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาทาง ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องนั้น

๒. สมรรถนะของนักเรียน คือ ส่วนที่จะอธิบายผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ภายหลังจากการเรียนรู้หลักการและเคล็ดลับในการแก้ปัญหาด้านภาษาไทยที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องนั้น

๓. เฉลยแบบฝึกหัด คือ ส่วนที่จะเฉลยคำตอบของแบบฝึกหัด

๔. เสริมการเรียนรู้ คือ ส่วนที่จะช่วยแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้อื่นที่ครู สามารถนำมาใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ ความเข้าใจให้นักเรียน

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป คือ ส่วนที่จะช่วยให้ครูทราบว่าหัวข้อเรื่องที่กำลัง สอนนั้น เชื่อมต่อไปยังหัวข้อต่อไปในหนังสือเล่มเดียวกันได้อย่างไร

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คู่มือการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการผันวรรณยุกต์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยคู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมและแบบฝึก โดยเริ่มต้นทบทวนอักษรสามหมู่ หลักการผันวรรณยุกต์ แบบฝึกทักษะการผันวรรณยุกต์ที่หลากหลาย เช่น แบบฝึกการสังเกตคำที่มีรูปวรรณยุกต์ แบบฝึกการเติมเสียงวรรณยุกต์ แบบฝึกหัดการแยกเสียงวรรณยุกต์ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการผันวรรณยุกต์ มีการสรุปความรู้ในท้ายหน่วยเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน และมีแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ในหน่วยที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ : การผันวรรณยุกต์

- เรื่องที่ ๑ วรรณยุกต์ไทย
- เรื่องที่ ๒ การผันวรรณยุกต์
- เรื่องที่ ๓ อักษรสามหมู่

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถผันวรรณยุกต์ได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านผันวรรณยุกต์ไทย จนเกิดความชำนาญในการอ่านผันวรรณยุกต์

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ ๑

คำสั่ง ให้กากบาทคำตอบที่ถูกต้อง

๑. อักษรหมู่ใดผันวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

อักษรกลาง

ข. อักษรสูง

ค. อักษรต่ำ

๒. เสียงวรรณยุกต์มีทั้งหมด กี่เสียง

ก. ๓

ข. ๔

๕

๓. วรรณยุกต์มีทั้งหมดกี่รูป

ก. ๕

ข. ๓

๔

๔. คำในข้อใดที่ออกเสียงเอก

ก. น้ำ

เต่า

ค. ปลา

๕. คำในข้อใดที่ออกเสียงตรี

โต๊ะ

ข. บ้าน

ค. สร้อย

๖. ข้อใดมีรูปวรรณยุกต์ เหมือนคำว่า "น้ำส้ม"

ก. ตู๋เย็น

ข. ป่าไม้

น้ำอ้อย

๗. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ต่างจากข้ออื่น

ก. ไก่

ข้าว

ค. ป่า

๘. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคำว่า "ว่ายนํ้า"

ก. ทูเรียน

พ่อค้า

ค. ทุงนา

๙. ข้อใดเรียงลำดับเสียงวรรณยุกต์ของคำต่อไปนี้ถูกต้อง "หม้อหุงข้าว"

โท จัตวา โท

ข. ตรี โท เอก

ค. โท ตรี โท

๑๐. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

ก. พ่อกับแม่ไปตลาด

ข. แก้วน้ำนี้สวยจัง

ตึกกับหญิงเกี่ยวข้าวอยู่ในนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

วรรณยุกต์ไทย

วรรณยุกต์มี ๔ รูป

┃

ไม้เอก

๒

ไม้โท

๓

ไม้ตรี

+

ไม้จัตวา

วรรณยุกต์มี ๕ เสียง

เสียงสามัญ	เช่น	จา	ดิ	เต	ปู	โอ
เสียงเอก	เช่น	จำ	ดี	เต๋	ปู่	โอ๋
เสียงโท	เช่น	จ้ำ	ดี๊	เต้	ปู่๊	โอ้
เสียงตรี	เช่น	จ๊า	ดี๊	เต๊	ปู่๊	โอ๊
เสียงจัตวา	เช่น	จำ	ดี	เต๋	ปู่	โอ๋

วิธีวางรูปวรรณยุกต์

- ตามปกติจะเขียนไว้ที่ป่าหลังของพยัญชนะต้น เช่น บ่า ข้ำ น้ำ ค้ำ ต่าง ๆ
- ถ้าพยัญชนะต้นมีความยาว จะเขียนไว้ตรงกลาง เช่น ป่า ฟ่า ฝ่า ฯลฯ
- ถ้ามีพยัญชนะสองตัว ให้เขียนบนป่าหลังของตัวที่สอง เช่น คว่า หน้า สว่าง ฯลฯ

การผันเสียงวรรณยุกต์

เราอาจสมมติ นิ้ว แทนเสียงวรรณยุกต์ได้ คือ

นิ้วหัวแม่มือ	แทนเสียง	สามัญ
นิ้วชี้	แทนเสียง	เอก
นิ้วกลาง	แทนเสียง	โท
นิ้วนาง	แทนเสียง	ตรี
นิ้วก้อย	แทนเสียง	จัตวา

เช่น

จ๋า จ๋า จ๋า

จ๋า

ป๋อง ป๋อง ป๋อง

ป๋อง

พยัญชนะแบ่งออกเป็น ๓ หมู่ คือ

๑. อักษรกลาง มี ๙ ตัว คือ ก จ ด ต ฎ ฏ บ ป อ

ผันเสียงได้ครบ ๕ เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี

เสียงจัตวา

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
กา	เก่า	แก้	เก๊า	เก๋า
จ	จ็	จ๋	จ๊า	จ๋า
ด่า	ด๋า	ด๋	ด๊า	ด๋า
เตีย	เตี่ย	เต๋	เต๊า	เต๋า
แบง	แบ่ง	แบ้ง	แบ๊ง	แบ๋ง
ปาด	ปาด	ปาด	ปาด	ปาด
อู	อู่	อู้	อู๊	อู๋

๒. อักษรสูง มี ๑๑ ตัว คือ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ

ส ห ผันเสียงได้ ๓ เสียง คือ เสียงเอก เสียงโท เสียงจัตวา

คำ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงจัตวา
ขา	ข่า	ข้า	ขา
ฉัว	ฉั่ว	ฉ้า	ฉา
เถ	เถ่า	เถ้า	เถา
ไผ	ไผ่า	ไผ้า	ไผา
ฝี่	ฝี่่า	ฝี่้า	ฝี่า
เสื่อ	เสื่อ่า	เสื่อ้า	เสื่อา
หือ	หือ่า	หือ้า	หือา

๓. อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว คือ ค ต ข ง ช ซ ฉ ณ พ ฒ

ณ ท ฐ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ฟ ฮ

ผันเสียงได้ ๓ เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงโท เสียงตรี

คำ	เสียงสามัญ	เสียงโท	เสียงตรี
คือ	คือ	คือ	คือ
ไฉ	ไฉ	ไฉ	ไฉ
ซอ	ซอ	ซอ	ซอ
เนือ	เนือ	เนือ	เนือ
แม	แม	แม	แม
ว้าว	ว้าว	ว้าว	ว้าว
เฮีย	เฮีย	เฮีย	เฮีย

การผันวรรณยุกต์เอก

วรรณยุกต์เอก

ตัวอย่าง คำที่มีวรรณยุกต์เอก เช่น ป่า ผ่า หมี ป่อ

คำสั่ง ให้กากบาทในช่องว่างได้คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก

เต่า	กู่	จู้	โ้
☐	☐	☐	☐
ห้ำ	ไ้	ผ้ำ	เ้
☐	☐	☐	☐
ฉิ่ง	บ้ำ	แจ้	ตุ้
☐	☐	☐	☐
แข่ง	ส่ง	ห้ำ	แก้ว
☐	☐	☐	☐
ป่า	หู่	เ้	แก้ว
☐	☐	☐	☐

การผันวรรณยุกต์โท

วรรณยุกต์โท

ตัวอย่าง คำที่มีวรรณยุกต์โท เช่น กี้ ถ้ำ เข้า เปี้ย ฝ้าย

คำสั่ง ให้กากบาทในช่องว่างใต้คำที่มีรูปวรรณยุกต์โท

กู่	เสื่อ	กะปิ	จ๊ะ
☒	☐	☐	☐
แช่	ซึ้ง	ข้าง	ไซ้
☐	☐	☒	☐
ด้าย	เขี้ยว	แท่ง	บ่น
☒	☐	☐	☐
บาด	แซ้ง	เสียง	นึ่ง
☐	☒	☐	☐
ป่น	ถ้าย	ท่อง	ฝั่ง
☐	☐	☐	☒

การผันวรรณยุกต์ตรี

วรรณยุกต์ตรี

ตัวอย่าง คำที่มีวรรณยุกต์ตรี เช่น โต้ะ จ๊ะ จืด เจ้า โป๊ะ

คำสั่ง ให้กากบาทในช่องว่างใต้คำที่มีรูปวรรณยุกต์ตรี

ปี	ปุ๋ย	จ๋อย	เอี้ยด
☐	☐	☐	☒
จ๋า	เปี้ยะ	หมอน	เอ๋ย
☐	☒	☐	☐
ดำปี๋	ก๋วยเตี๋ยว	ป๊า	มะเฟือง
☐	☐	☒	☐
เมื่อย	เรี๋ม	โป๊ะ	เหี้ยว
☐	☐	☒	☐
โต้ะ	ล้อ	ลิ่ง	อ้วน
☒	☐	☐	☐

การผันวรรณยุกต์จัตวา

วรรณยุกต์จัตวา

ตัวอย่าง คำที่มีวรรณยุกต์จัตวา เช่น เต่า กัง เตี้ยว ตั้ว

คำสั่ง ให้กากบาทในช่องว่างใต้คำที่มีรูปวรรณยุกต์จัตวา

เก่า	ค้อน	จ๋า	ฝุ่น
☐	☐	☒	☐
เนา	พ่น	เฝ้า	ซี่
☐	☐	☐	☒
ดำปี๋	โต้	เผ็ด	ท้าย
☒	☐	☐	☐
สวน	ก้วยเตี้ยว	ลื่นจี๋	รุ่ม
☐	☒	☐	☐
โอะ	สาถึ๋	ห้าม	ชั่วโหมง
☒	☐	☐	☐

สังเกตรูปวรรณยุกต์

คำสั่ง ให้นำคำที่มีรูปวรรณยุกต์ที่กำหนดให้แล้วเขียนจำนวนที่นับได้ลง
ช่องว่างให้ถูกต้อง

อ๋ม	โผล่	ฝั่ง	ไฟ	แพ้ม	ล่าง
ว่าว	ใบไม้	กล้า	ซ้ำ	โป้	ตัว
ให้	แบ่ง	ก่อน	จ๊ะ	เดี่ยว	โอ้
ยั้ง	ต่ำ	กรีด	แจ้ง	ปึ้ง	เป่
เต้า	สุ่ม	ชั้น	แก๊ง	แข่ง	ได้
ถ่วง	เด็ก	บ่า	สาละ	ชาวใต้	ใช้หวัด

รูปวรรณยุกต์
เอก

=

๑๔

รูปวรรณยุกต์
โท

=

๑๑

รูปวรรณยุกต์
ตรี

=

๔

รูปวรรณยุกต์
จัตวา

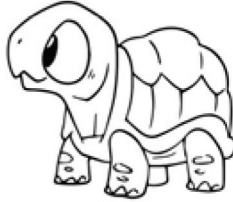

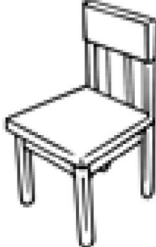

=

๖

สังเกตรูปวรรณยุกต์

คำสั่ง ให้กากบาทในช่องว่างหน้ารูปวรรณยุกต์ที่ตรงกับภาพที่กำหนดให้

	☐ เอก		☐ เอก
	☐ โท		☐ โท
	☐ ตรี		☒ ตรี
	☒ จัตวา		☐ จัตวา
	☐ เอก		☒ เอก
	☐ โท		☐ โท
	☐ ตรี		☐ ตรี
	☒ จัตวา		☐ จัตวา
	☐ เอก		☐ เอก
	☐ โท		☒ โท
	☒ ตรี		☐ ตรี
	☐ จัตวา		☐ จัตวา
	☐ เอก		☐ เอก
	☐ โท		☐ โท
	☐ ตรี		☐ ตรี
	☒ จัตวา		☒ จัตวา

เติมคำตามรูปวรรณยุกต์

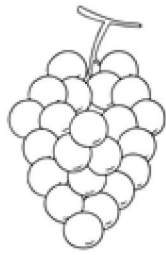
คำสั่ง ให้เติมคำที่มีรูปวรรณยุกต์ ตามคำสั่งให้ถูกต้อง

๑. น้องสาวชอบกินทุ.....เรียน..... (ไม่มีรูป)
๒. แม่ทำกับ...ข้าว..... อร่อยมาก (รูปโท)
๓. คุณตาชอบทำ.....ไร่..... ไถนา (รูปเอก)
๔. ฉันชอบกินปลากระ...ป๋อง..... เป็นประจำ (รูปจัตวา)
๕. พี่สาวของฉันกลัว...ตุ๊ก.....แก่มาก (รูปตรี)
๖. ฉันต้องซัก.....ผ้า..... เองทุกวัน (รูปโท)
๗. พ่อพาแม่ไปซื้อ พัด...ลม.....เมื่อวานนี้ (ไม่มีรูป)
๘. คุณยายชอบกินสา...ลี.....มาก (รูปเอก)
๙. ป้าชอบปลูกพืช.....ผัก.....สวนครัว (ไม่มีรูป)
๑๐. พ่อพาฉันไปดูจระ...เข้.....ที่สวนสัตว์ (รูปโท)

เติมเสียงวรรณยุกต์

คำสั่ง ให้เติมวรรณยุกต์ที่หายไปในช่วงว่างให้ถูกต้อง

องุ่น

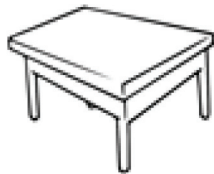

ร่ม

ผักบุ้ง

มะพร้าว

โต๊ะ

ตัดแตง

กวยเตี๋ยว

ส้มโอ

เติมคำตามรูปวรรณยุกต์

คำสั่ง ให้นำคำที่กำหนดให้ใส่ลงในตารางและบอกวรรณยุกต์

ทกล้ม	จระเข้	อรร้อย	จิ้งหรีด	เขยื่อน
ย่อ	ผู้ใหญ่	กล้วย	แหย่	ซึ่ง

ตัวอย่าง

เปรี้ยว	ไม้โท	๒
---------	-------	---

คำ	วรรณยุกต์	รูปวรรณยุกต์
๑) ทกล้ม	ไม้โท	๒
๒) จระเข้	ไม้โท	๒
๓) อรร้อย	ไม้เอก	๑
๔) จิ้งหรีด	ไม้โท	๒
๕) เขยื่อน	ไม้โท	๒
๖) ย่อ	ไม้เอก	๑
๗) ผู้ใหญ่	ไม้โท	๒
๘) กล้วย	ไม้โท	๒
๙) แหย่	ไม้เอก	๑
๑๐) ซึ่ง	ไม้เอก	๑

การผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกันกับรูปวรรณยุกต์

คำต่าง ๆ ที่ใช้รูปวรรณยุกต์ต่าง ๆ ที่เราเห็น อาจมีเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกันกับรูปเราจะทราบว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดต้องเปล่งเสียงออกมา

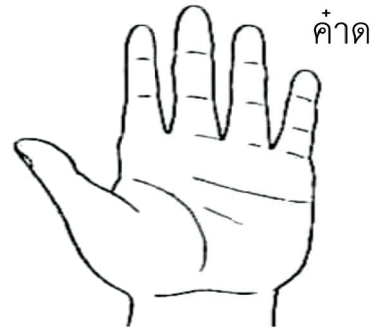
เช่น คำ

คำ มีรูปของวรรณยุกต์ “ ˊ ” มีแต่เสียงวรรณยุกต์ตรี

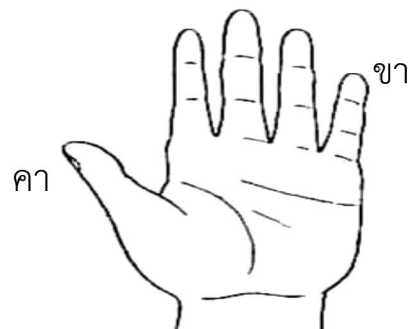

คาด ค้ำด

คาด ไม่มีรูปวรรณยุกต์ มีแต่เสียงวรรณยุกต์โท

ข่า ค่า/ข้ำ ค้ำ

ข่า ไม่มีรูปวรรณยุกต์ มีแต่เสียงวรรณยุกต์จัตวา

ฉ่า ฉ๊า ช้า

ช้า มีรูปวรรณยุกต์ “ ˊ ” แต่มีแต่วรรณยุกต์ตรี

หลุ่ม ลุ่ม ลุ้ม

หลุ่ม ไม่มีรูปวรรณยุกต์ มีแต่เสียงวรรณยุกต์จัตวา

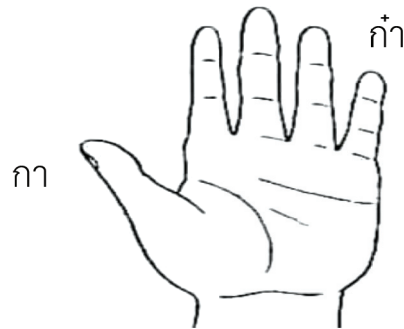
ผันเสียงคำไม่ตรงกันกับรูปวรรณยุกต์

คำสั่ง เลือกคำต่อไปนี้เติมบนนิ้วให้ตรงตามเสียง

ตัวอย่าง

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า

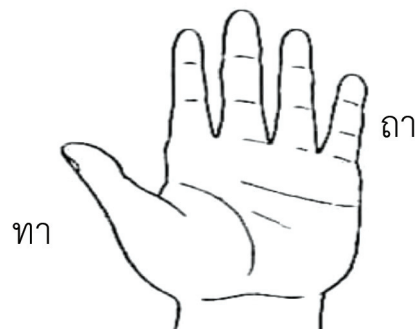
ก่า ก้า ก๊า

๑.

ทา ถ่า ท่า ท้า ถา

ถ่า ท่า ท้า

๒.

ตาย ต่าย ต้าย ต้าย ต้าย

ต่าย ต้าย ต้าย

๓.

วา หว่า หว่า ว้า หวา

หว่า หว่า ว้า

การผันวรรณยุกต์อักษรกลาง

อักษรกลางผันได้ครบทุกเสียง		
คำสั่ง คำต่อไปนี้มีเสียงวรรณยุกต์อะไร		
กฎเกณฑ์	มีเสียงวรรณยุกต์	เสียงสามัญ
เจ็บป่วย	มีเสียงวรรณยุกต์	เสียงเอก
จิ้งหรีด	มีเสียงวรรณยุกต์	เสียงโท
โต๊ะ	มีเสียงวรรณยุกต์	เสียงตรี
ตัว	มีเสียงวรรณยุกต์	เสียงจัตวา
คำสั่ง วงกลมรอบคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางและมีเสียงวรรณยุกต์ต่อไปนี้		
ก. เสียงสามัญ		
ตา	ไฟ	มา
ข. เสียงเอก		
จาก	เปล่า	กลืน
ค. เสียงโท		
ถ้า	พูด	ป้าย
ง. เสียงตรี		
เล็บเท้า	ก๊อกรู้	พระเอก
จ. เสียงจัตวา		
ปุ๋ย	หนอน	เหนียว

การผันวรรณยุกต์อักษรสูง

คำสั่ง เลือกวงกลมรอบคำที่มีเพียงพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงแล้วนำไปเติมในตารางให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์

คา	ข่า	ข้า	ค้ำ	ขา
ชา	ฉ่า	ฉ้ำ	ช้ำ	ฉา
ซา	ซ่า	ซ้า	ซำ	สา
พา	ป๋า	ป้ำ	ปำ	ปา

สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คา	ข่า	ข้า	ค้ำ	ขา
ชา	ฉ่า	ฉ้ำ	ช้ำ	ฉา
ซา	ซ่า	ซ้า	ซำ	สา
พา	ป๋า	ป้ำ	ปำ	ปา

จะเห็นได้ว่าอักษรสูงผันได้เพียง ๓ เสียงเท่านั้น
คือ เสียงเอก เสียงโท เสียงจัตวา

การผันวรรณยุกต์อักษรต่ำให้ครบ ๕ เสียง

เราอาจใช้อักษรคู่ช่วยในการผันให้ครบทั้ง ๕ เสียงได้ เช่น

ทา ท่า ถ้า ท้า ถา

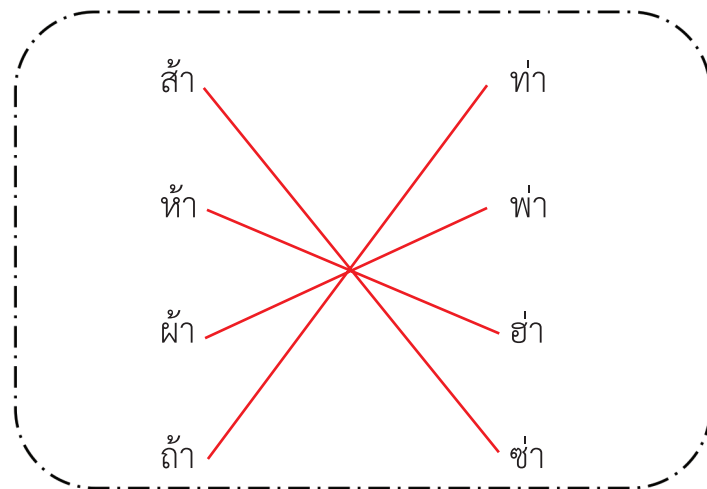
ฟา ฟ่า ฝ้า ฟ้า ผา

ในเสียงโทจะมี ๒ รูป คือ อักษรต่ำจะมีรูปเอก

อักษรสูงจะมีรูปโท

คำสั่ง โยงคำที่ออกออกเสียง เหมือนกันแต่มีรูปต่างกัน
เช่น

ฉ้ำ _____ ช่า

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ ๑

คำสั่ง ให้กากบาทคำตอบที่ถูกต้อง

๑. คำในข้อใดที่ออกเสียงเอก

ก. น้ำ

~~ข. เต่า~~

ค. ปลา

๒. ข้อใดมีรูปวรรณยุกต์ เหมือนคำว่า "น้ำส้ม"

ก. ตู๋เย็น

ข. ป่าไม้

~~ค. น้ำอ้อย~~

๓. อักษรหมู่ใดผันวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

~~ก. อักษรกลาง~~

ข. อักษรสูง

ค. อักษรต่ำ

๔. คำในข้อใดที่ออกเสียงตรี

~~ก. โต๊ะ~~

ข. บ้าน

ค. สร้อย

๕. เสียงวรรณยุกต์มีทั้งหมด กี่เสียง

ก. ๓

ข. ๔

~~ค. ๕~~

๖. วรรณยุกต์มีทั้งหมดกี่รูป

ก. ๕

ข. ๓

~~ค. ๔~~

๗. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

ก. พ่อกับแม่ไปตลาด

ข. แก้วน้ำนี้สวยจัง

~~ค. ตึกกับหญิงเกี่ยวข้าวอยู่ในนา~~

๘. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ต่างจากข้ออื่น

ก. ไก่

~~ข. ข้า~~

ค. ป่า

๙. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคำว่า "ว่ายน้ำ"

ก. ทูเรียน

~~ข. พ่อค้า~~

ค. ฟุงนา

๑๐. ข้อใดเรียงลำดับเสียงวรรณยุกต์ของคำต่อไปนี้ถูกต้อง "หม้อหุงข้าว"

~~ก. โท จิตวา โท~~

ข. ตรี โท เอก

ค. โท ตรี โท

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ ครูสามารถผลิตสื่อ ตารางการผันเสียงวรรณยุกต์ และบัตรคำศัพท์ จาก หน่วยการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ หน่วยการผันวรรณยุกต์ โดยการนำบัตรคำศัพท์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว นำมาทดสอบให้นักเรียนนำบัตรคำศัพท์มาเขียนลงใน ตารางผันเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง

๔.๒ ครูผลิตสื่อ "เกมใบ้คำศัพท์เสียงวรรณยุกต์" โดยครูนำเกมให้นักเรียน บอกพยัญชนะต้นของบัตรคำศัพท์เป็นอักษรชนิดใด (อักษรรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ) จากนั้นครูเลือกนักเรียนมาเล่นเกมโดยให้นักเรียนเลือกคำแล้วให้บอกว่า เป็นเสียงวรรณยุกต์อะไร ครูให้ผันวรรณยุกต์โดยใช้มือ แล้วนำคำตอบไปติดที่ บนกระดาน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และจดจำและผันคำเสียงวรรณยุกต์ได้

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกอักษรรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ และการผันวรรณยุกต์ต่าง ๆ ตามอักษรสามหมู่ ได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ใน หน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คู่มือการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระลดรูป และสระเปลี่ยนรูประดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยคู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมและแบบฝึก โดยเริ่มต้นทบทวนเรื่องสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปเพื่อให้นักเรียน เกิดความเข้าใจการอ่าน และเขียนคำที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป มีการสรุปความรู้ ในท้ายหน่วยเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน และมีแบบทดสอบก่อน และหลังเรียน เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ในหน่วยที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ : สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

เรื่องที่ ๑ สระลดรูป

เรื่องที่ ๒ สระเปลี่ยนรูป

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่มีสระลดรูปและ สระเปลี่ยนรูป ได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านเขียนคำที่มีสระลดรูปและ สระเปลี่ยนรูป ได้จนเกิดทักษะความเชี่ยวชาญในการอ่านการเขียนภาษาไทย

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ ๒

คำชี้แจง : ให้กากบาท $\times$ คำตอบที่ถูกต้อง

๑. สรรพคุณหมายถึงอะไร

- สรรพคุณที่ลดจำนวนลง ไม่มีรูปสระปรากฏ   สรรพคุณที่เปลี่ยนจากรูปสระหนึ่งไปเป็นอีกสระหนึ่ง
ค. คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

๒. สระเปลี่ยนรูปหมายถึงอะไร

- ก. สรรพคุณที่ลดจำนวนลง ไม่มีรูปสระปรากฏ   สรรพคุณที่เปลี่ยนจากรูปสระหนึ่งไปเป็นอีกสระหนึ่ง
ค. คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

๓. คำในข้อใดเป็นสรรพคุณทั้งหมด

- ก. มด กบ เป็ด   ลด เตย รวย   ค. แข็ง กั๊ก งก

๔. คำในข้อใดเป็นสระเปลี่ยนรูปทั้งหมด

- ก. ตลก พยายาม ทหาร   ข. สาย จั๊บก ลุ่ม ฝนตก   นับเลข ประเมิน เก็บของ

๕. จากภาพ เขียนเป็นคำได้อย่างไร

- ฝนตก   ข. วันเกิด   ค. รดน้ำ

๖. จากภาพ เขียนเป็นคำได้อย่างไร

- ก. วันเด็ก   ข. วันครู   วันเกิด

๗. คำในข้อใดเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

- ก. รัก $\longrightarrow$ ร + -า + ก   ข. แข็ง $\longrightarrow$ ช + -ะ + ง

- เล็ก $\longrightarrow$ ล + -เอ + ก

๘. ฉันวิ่งเล่นที่ _____ หน้าบ้าน เติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ก. สวนสาธารณะ   สนาม   ค. ถนน

๙. ข้อใดคือความหมายของคำว่า ปิดเทอม

- ช่วงเวลาที่โรงเรียนไม่มีการเรียนการสอน   ช่วงเวลาที่โรงเรียนมีการเรียนการสอน
ค. วันที่ชีวิตของเราเริ่มต้นขึ้นบนโลกใบนี้

๑๐. ข้อใดคือคำอ่านของคำว่า รถ

- ก. ร + โะ + บ   ข. ฐ + โะ + ง   ร + โะ + ด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

● สระลดรูป คือ ลดจำนวนรูปสระลง

๑. สระ โอะ เมื่อมีตัวสะกด จะลดรูปคือหายไป ไม่มีรูปสระปรากฏ

เช่น ลด มาจาก ลอ-โอะ-ดอ = ลด

๒. สระ เออ ถ้ามีตัว ย สะกด จะลดรูปเป็น -ย

เช่น เกย สะกดว่า กอ-เออ-ยอ = เกอย > ลดรูป คือตัด อ. ออกไป

เหลือเป็น เกย

๓. สระ อัว มีตัวสะกด จะลดรูป เหลือเพียง ว

เช่น ลวด สะกดว่า ลอ-อัว-ดอ-ลวด

● สระเปลี่ยนรูป คือ เปลี่ยนจาก รูปสระหนึ่ง ไปเป็นอีกสระหนึ่ง

๑. สระ อะ ปกติตำแหน่งของสระอะอยู่ด้านหลังของคำ แต่ถ้าเมื่อไหร่มีตัวสะกด

สระอะ จะเปลี่ยนรูป เป็น ไม้หันอากาศ เวลาที่เราเห็นไม้หันอากาศ อยู่ข้างบน

พยัญชนะ ก็คือ สระ อะ เปลี่ยนรูปนั่นเอง

เช่น คำว่า กับ สะกดว่า ก+ะ+บ = กับ

๒. สระ เอะ ถ้ามีตัวสะกด ตัว -ะ ก็จะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไต่คู้

เช่น เป็ด สะกดว่า ปอ-เอ-ดอ = เป็ด

๓. สระ เออ ถ้ามีตัวสะกด อ.อ่างตัวหลัง จะเปลี่ยนรูปเป็นสระอิ=เอิ

เช่น เกิน สะกดว่า กอ-เออ-นอ-เกอน > แต่เปลี่ยนรูปเป็น เกิน

๔. สระ แอะ ถ้ามีตัวสะกด สระอะที่อยู่ด้านหลังจะเปลี่ยนรูปเป็นไม้ไต่คู้

เช่น แข็ง สะกดว่า ขอ-แอะ-งอ = แข็ง

สระลดรูป

สระลดรูป

๑. สระ โอะ + ตัวสะกด (สระจะลดรูปหายไปทั้งหมดไม่มีรูปสระปรากฏ) เช่น มด กบ คน
๒. สระ เออ + ตัวสะกด (มาตรา แม่เกย) สระจะลดรูปเป็น -ย เช่น เตย เคย เลย
๓. สระ อัว + ตัวสะกด จะลดรูป เหลือเพียง -ว เช่น ลวด ชวด นวด

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง : ให้เขียนคำ จากรูปภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

+ โอะ +

_____

_____

กต

๑.

+ โอะ +

=

_____

_____

รบ

๒.

+ โอะ +

=

_____

_____

อก

๓.

+ โอะ +

=

_____

_____

มด

๔.

+ โอะ +

=

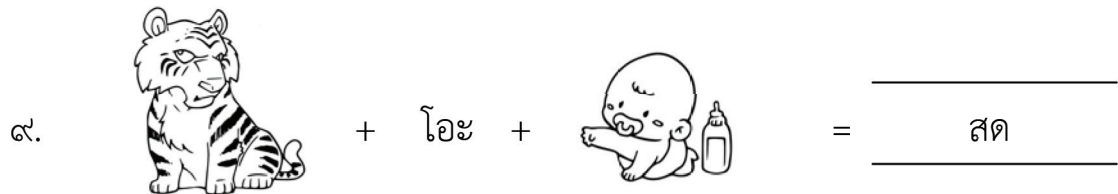
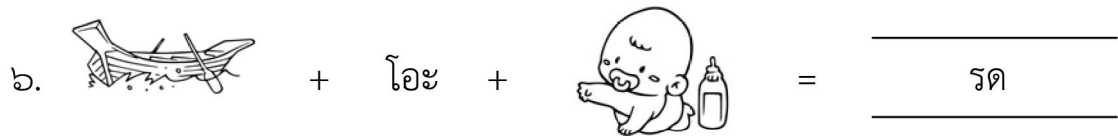
_____

_____

จป

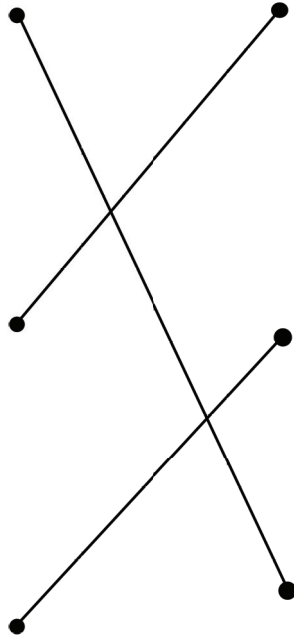
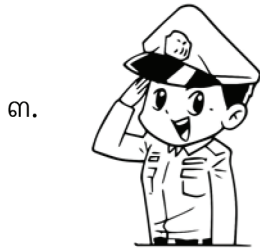

แบบฝึกหัด (ต่อ)

แบบฝึกหัดที่ ๒

คำสั่ง : จับคู่คำกับรูปภาพให้ถูกต้อง

ทหาร

ตำรวจ

พยาบาล

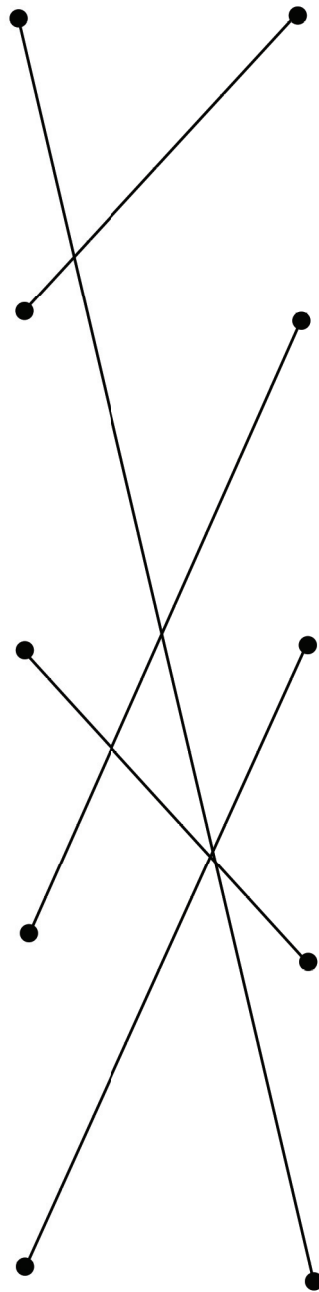
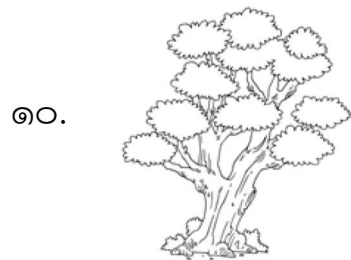
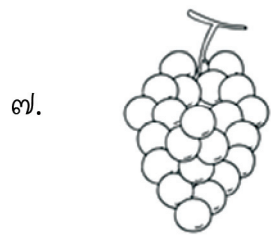
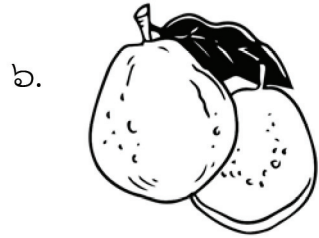
คนร้าย

เทวดา

แบบฝึกหัด (ต่อ)

องุ่น

หมวก

ต้นไม้

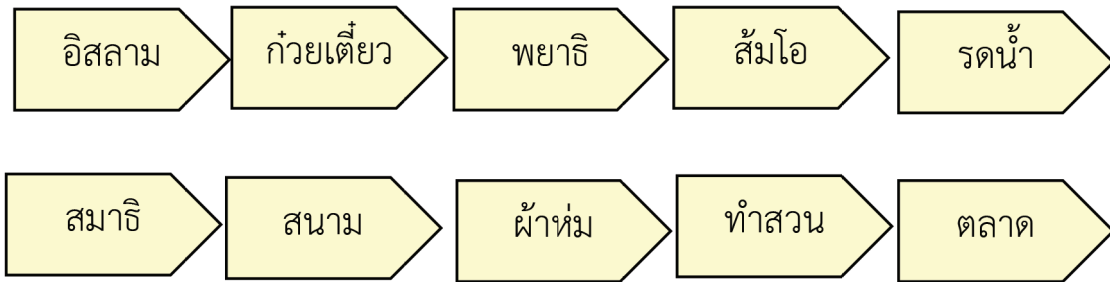
ดวงใจ

ฝรั่ง

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำสั่ง : เติมคำในช่องว่างให้ถูกต้องแล้วฝึกอ่าน

๑. แม่ไปซื้อของที่ **ตลาด** ทุกวัน
๒. ฉันชอบวิ่งเล่นที่ **สนาม** หน้าหน้าบ้าน
๓. คุณครูให้นักเรียนนั่ง **สมาธิ** ทุกเช้า
๔. ตากับยายชอบกิน **ก้วยเตี๋ย**
๕. ฉันไปเก็บ **ส้มโอ** ที่สวน
๖. ครอบครัวฉันนับถือศาสนา **อิสลาม**
๗. ฉันช่วยแม่ซัก **ผ้าห่ม**
๘. แม่ให้ฉันกินยาถ่าย **พยาธิ**
๙. พ่อตื่นเข้ามา **รดน้ำ** ต้นไม้
๑๐. ตากับยายไป **ทำสวน** ทุกวัน

แบบฝึกหัดที่ ๔

คำสั่ง : ให้ระบายสีคำที่เป็นสระลดรูป

วันเกิด

ฝนตก

เขินอาย

อบรม

น่ารัก

ชิงช้า

รถยนต์

สบาย

ห่วงใย

โลเล

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำสั่ง : เขียนคำจากคำอ่านที่กำหนดลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ลำดับที่	คำอ่าน	คำเขียน
๑	ลอ + โอะ + ดอ	ลด
๒	ฝอ + โอะ + นอ	ฝน
๓	จอ + โอะ + นอ	จน
๔	ตอ + เออ + ยอ	เตย
๕	คอ + เออ + ยอ	เคย
๖	รอ + อัว + ยอ	รวย
๗	สอ + อัว + ยอ	สวย
๘	ลอ + โอะ + มอ	ลม
๙	หอ + โอะ + กอ	หก
๑๐	นอ + โอะ + มอ	นม

แบบฝึกหัดที่ ๖

คำสั่ง : ให้อยงเส้นจับคู่คำให้มีความหมาย

๑.	อด		ล้้ม
๒.	ฝน		แก้ว
๓.	หก		ทน
๔.	อบ		ตก
๕.	รด		น้ำ
๖.	สด		รม
๗.	ล้้ม		ใส
๘.	นก		คน
๙.	ผู้		ลบ
๑๐.	ยาง		โอ

แบบฝึกหัดที่ ๗

คำสั่ง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำที่เป็นสระลดรูป และเครื่องหมาย ✗ หน้าคำที่ไม่ใช่สระลดรูป

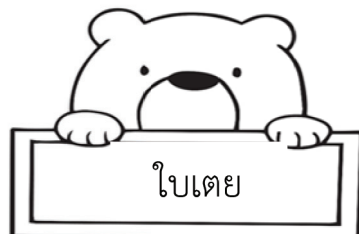
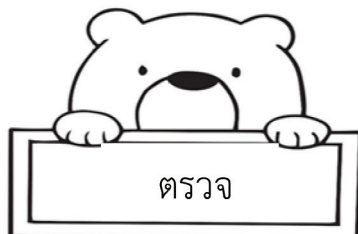
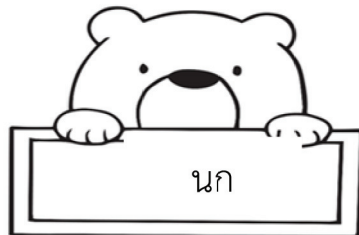
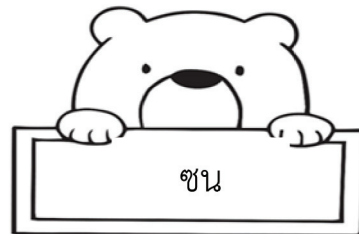
- ๑. คน
- ๒. วันเกิด
- ๓. อ่านเขียน
- ๔. โรงเรียน
- ๕. ฟน
- ๖. อบรม
- ๗. อาบน้ำ
- ๘. ต้นสน
- ๙. รวย
- ๑๐. กลัว

แบบฝึกหัดที่ ๘

คำสั่ง เลือกคำที่เป็นสระลดรูปเต็มในช่องว่างให้ถูกต้อง

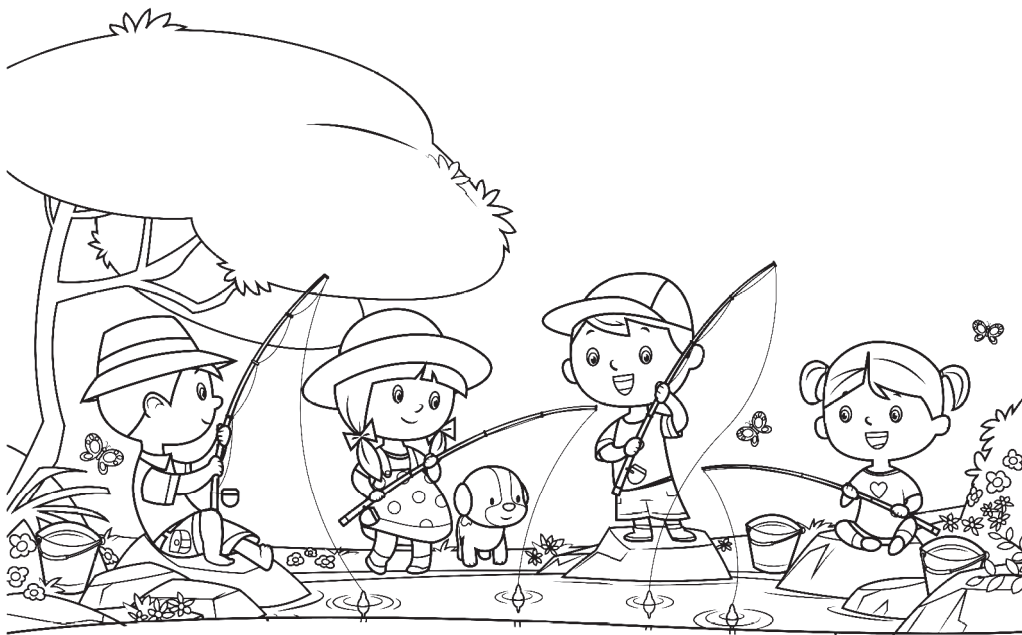
ฝัน หงส์ ชน ถาม เขียน เกิด รถ นก เขียน เงิน บ้าน
ตลาด ถนน ดิน สวย เลิก ดวง ตรวจ ใบเตย น่ารัก

สระเปลี่ยนรูป

สระเปลี่ยนรูป

๑. สระ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้หันอากาศ (- ั)
(เช่น ชั้บ จั้บ รั้บ)
๒. สระ เ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้ไต่คู้ (- ็)
(เช่น เก็บ เจ็บ เป็ด)
๓. สระ เ - อ + ตัวสะกด อ.อ่าง ตัวหลัง เปลี่ยนรูปเป็นสระอิ > (- ิ)
(เช่น เกิน เมิน เดิน)
๔. สระ แ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้ไต่คู้ (- ็)
(เช่น แ้งิ่ง แก้งึ้น)

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำชี้แจง เขียนคำจากคำอ่านที่กำหนดให้

ตัวอย่าง   +   +   =

๑.   +   +   =

๒.   +   +   =

๓.   +   +   =

๔.   +   +   =

๕.   +   +   =

๖.   +   +   =

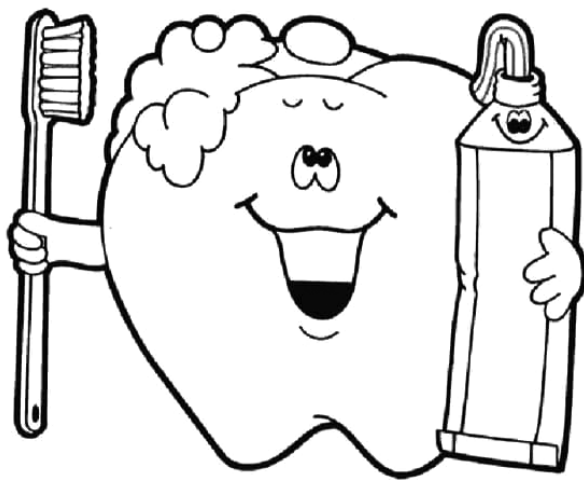

๗. + + =

๘. + + =

๙. + + =

๑๐. + + =

แบบฝึกหัดที่ ๒

คำสั่ง : จงเขียนคำที่เป็นสระเปลี่ยนรูปที่กำหนดให้ต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

๑. ข + แ - ะ + ง = **ข้าง**

๒. กร + แ - ะ + น = **แกรีน**

๓. ก + เ - ะ + บ = **เก็บ**

๔. ล + เ - ะ + ก = **เล็ก**

๕. ข + เ - ะ + น = **เข็น**

๖. ม + เ - อ + น = **เมิน**

๗. ง + เ - อ + น = **เงิน**

๘. ก + เ - อ + ด = **เกิด**

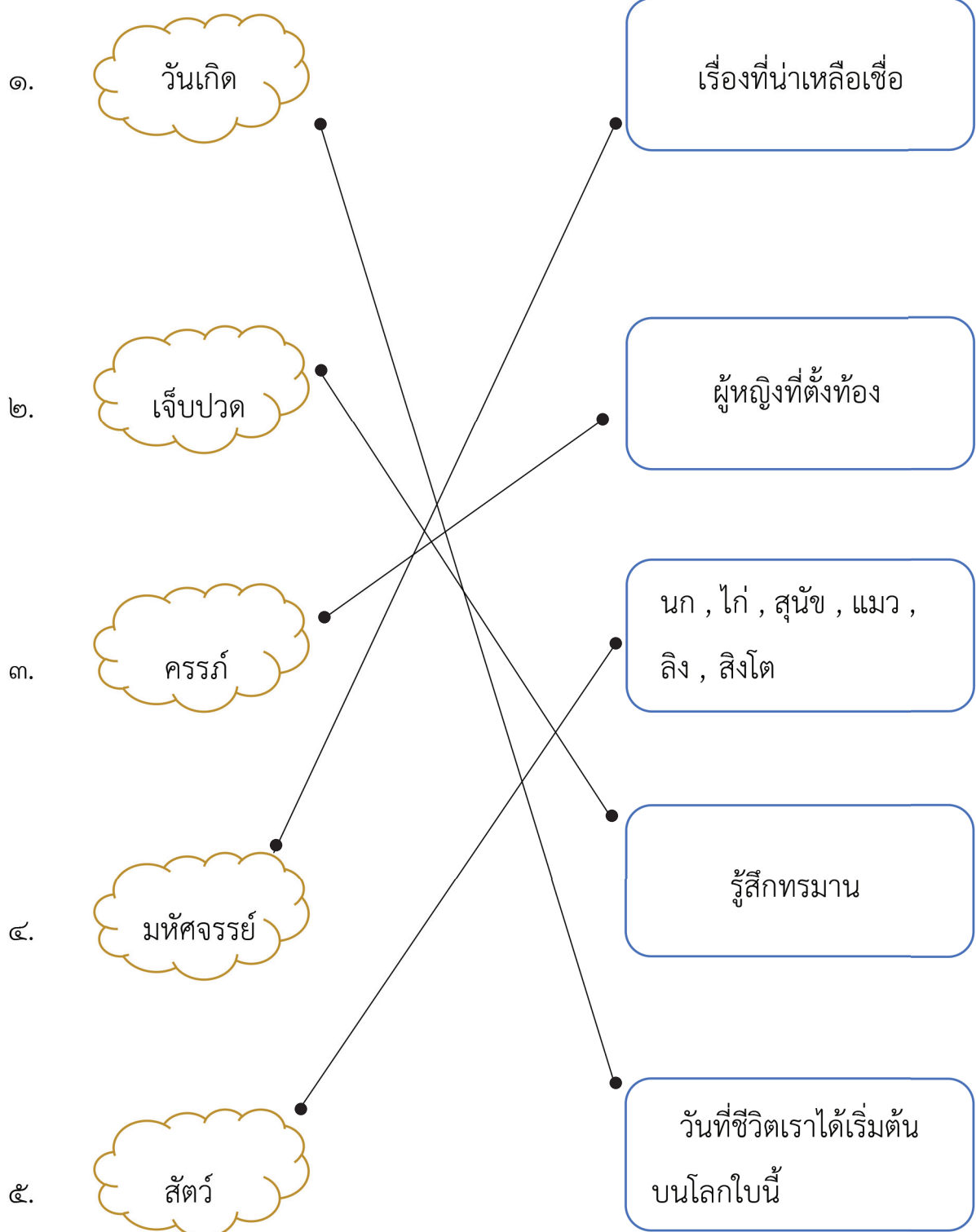
๙. ห + - ะ + น = **หัน**

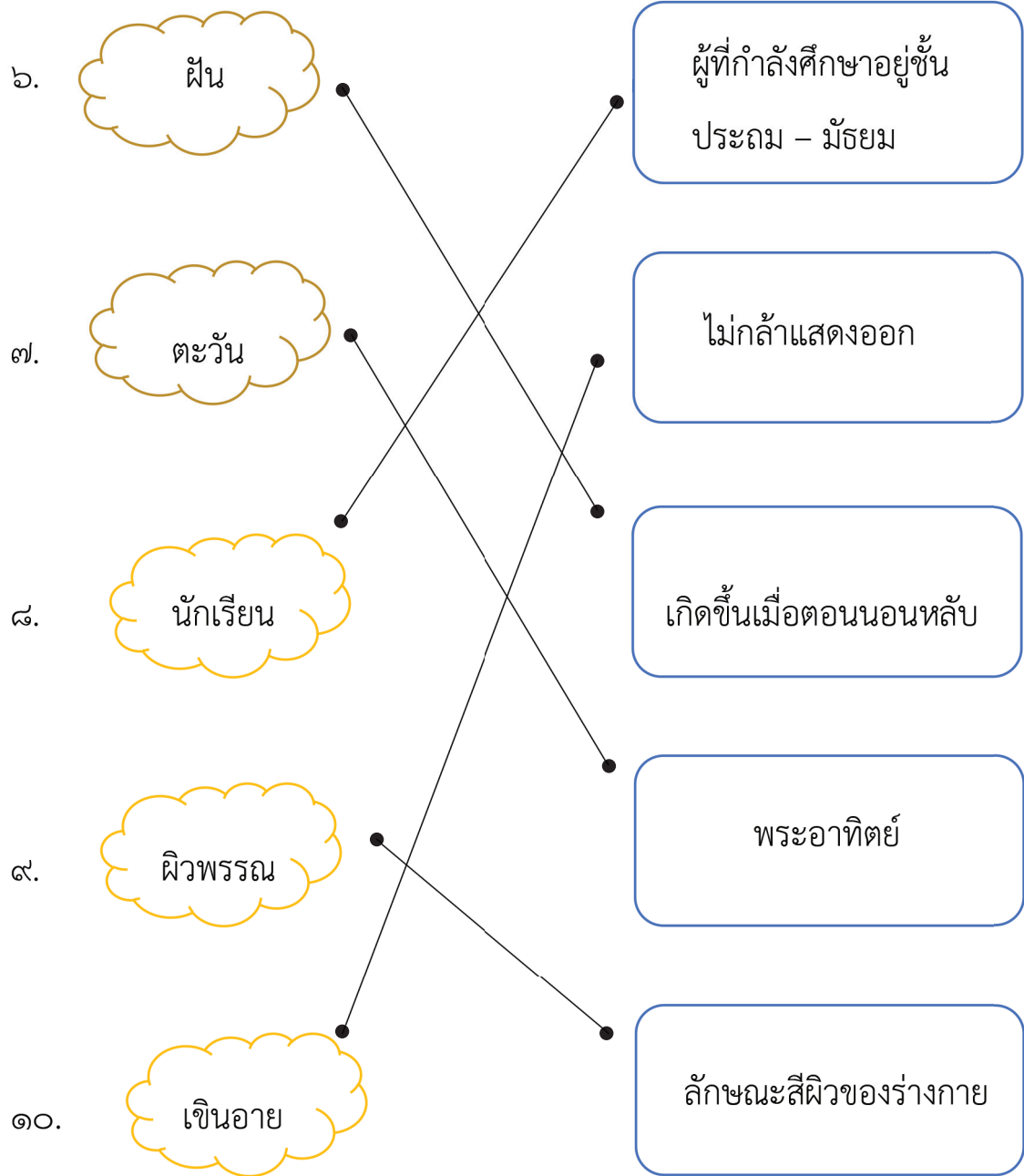
๑๐. น + - ะ + ด = **นัด**

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำสั่ง : จงโยงเส้นหาคู่คำและให้ตรงกัน

แบบฝึกหัดที่ ๔

คำสั่ง : ให้ระบายสีคำที่ประสมสระ - ะ มีตัวสะกดให้สวยงาม

ขยัน

พั่น

เสร็จ

เจ็ด

สมัย

มาลัย

อ้อย

แบบฝึกหัด

แหวน

วันจันทร์

สีส้น

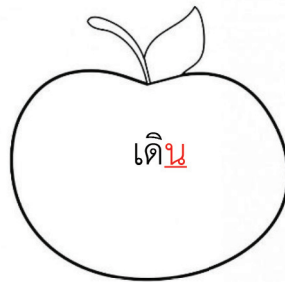
บรรดา

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำสั่ง : เติมสระและพยัญชนะตัวที่หายไปให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

แบบฝึกหัดที่ ๖

คำสั่ง : แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง   อาศัย   ฉันทาศัยอยู่กับตายาย

๑. คัดไทย

ฉันแข่งคัดไทยที่โรงเรียน

๒. ทักทาย

ชาวต่างชาติโบกมือทักทายฉัน

๓. ภรรยา

แม่เป็นภรรยาของพ่อ

๔. ยาสีฟัน

ฉันซื้อยาสีฟันใหม่

๕. กรรไกร

ฉันตัดกระดาษด้วยกรรไกร

๖. ดอกเข็ม

ฉันเด็ดดอกเข็มไปไหว้ครู

๗. ตู๋เหียน

แม่ของผมออกไปซื้อตู๋เหียนกับน้อง

๘. เด็กชาย

วันนี้เด็กชายวินัยมาโรงเรียนสาย

๙. ปลาเค็ม

แม่ทอดปลาเค็มเป็นอาหารเย็น

๑๐. เดินแถว

เด็กนักเรียนกำลังเดินแถวเข้าห้องเรียน

สรุปความรู้ท้ายหน่วย

สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

สระลดรูป คือ สระที่ลดจำนวนลง ไม่มีรูปสระปรากฏ

๑. สระ โอะ + ตัวสะกด (สระจะลดรูปหายไปทั้งหมดไม่มีรูปสระปรากฏ)

เช่น มด กบ คน

๒. สระ เออ + ตัวสะกด (มาตรา แม่เกย) สระจะลดรูปเป็น -ย เช่น เตย เคย เลย

๓. สระ อัว + ตัวสะกด จะลดรูป เหลือเพียง -ว เช่น ลวด ชวด นวด

สระเปลี่ยนรูป คือ สระที่เปลี่ยนจากรูปสระหนึ่ง ไปเป็นอีกสระหนึ่ง

๑. สระ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้หันอากาศ (ั)

(เช่น ชั้บ จั้บ รั้บ)

๒. สระ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้ไตคู้ (ั)

(เช่น เก็บ เจ็บ เป็ด)

๓. สระ - อ + ตัวสะกด อ.อย่างตัวหลัง เปลี่ยนรูปเป็นสระอิ (ิ)

(เช่น เกิน เมิน เติน)

๔. สระ - ะ + ตัวสะกด สระอะเปลี่ยนรูปเป็น > ไม้ไตคู้ (ั)

(เช่น แข็ง แกร็น)

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ บัตรภาพคำที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

ครูสามารถผลิตสื่อบัตรภาพคำที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ที่เชื่อมโยง การอ่านและการเขียนที่ต่างกันกับรูปภาพตามตัวอย่างที่ปรากฏในส่วนเคล็ดลับ เสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนจดจำได้ง่ายขึ้นและสนุกกับการฝึกอ่านและเขียนคำ ที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ให้ถูกต้อง

๔.๒ เกมจัดกลุ่มคำที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

ครูสามารถนำสื่อบัตรคำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ แก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเล่นเกมที่แข่งขันจำแนกคำที่มีสระลดรูปและ สระเปลี่ยนรูป โดยครูเน้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในคำที่มีสระลดรูปและ สระเปลี่ยนรูป ตามสิ่งที่กำหนดให้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกแยะคำที่เป็นคำควบกล้ำแท้และคำควบกล้ำ ไม่แท้ ได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านและการเขียนสำหรับ ทักษะภาษาไทย ซึ่งจะกล่าวถึงในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ต่อไป

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คู่มือการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยคู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมและแบบฝึก โดยเริ่มต้นทบทวนเรื่องคำควบกล้ำ คำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ เพื่อให้นักเรียน เกิดความเข้าใจการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ มีการสรุปความรู้ในท้ายหน่วยเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน และมีแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ในหน่วยที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ : คำควบกล้ำ

- เรื่องที่ ๑ คำควบกล้ำแท้
เรื่องที่ ๒ คำควบกล้ำไม่แท้

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านเขียนคำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ได้จนเกิดทักษะความเชี่ยวชาญในการอ่าน

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. คำควบกล้ำมีกี่ตัว

~~ก.~~ ๒ ตัว

ข. ๓ ตัว

ค. ๔ ตัว

๒. พยัญชนะใดไม่ใช่ตัวควบกล้ำ

~~ก.~~ ข

ข. ร

ค. ล

๓. ข้อใดไม่ใช่คำควบกล้ำ

ก. ขวนขวาย

ข. เปลี่ยนแปลง

~~ค.~~ ลูกกวาด

๔. ข้อใดเป็นคำควบกล้ำแท้

ก. น่ารัก

ข. รังนก

~~ค.~~ เพียบพร้อม

๕. คำควบกล้ำมีกี่ประเภท

~~ก.~~ ๒

ข. ๓

ค. ๔

๖. ข้อใดมีคำควบกล้ำ

ก. ลูกกลม

~~ข.~~ ปรับปรุง

ค. เรียบร้อย

๗. ทราบซึ่ง เป็นคำควบกล้ำประเภทใด

ก. คำควบกล้ำแท้

~~ข.~~ คำควบกล้ำไม่แท้

ค. คำควบประสม

๘. ข้อใดเป็นคำควบกล้ำ

ก. ตำรวจ

ข. จรวด

~~ค.~~ ลูกกวาด

๙. ข้อใดอ่านถูกต้อง

~~ก.~~ กลัว อ่านว่า กลัว

ข. ปรับ อ่านว่า ปะ-รับ

ค. เพลง อ่านว่า เพ-ลง

๑๐. "เธอเศร้าโศกเสียใจ นั่งพรวดพราด น้ำตาไหล ร่วงพรู" ข้อความนี้มีคำควบกล้ำกี่ตัว

ก. ๒

~~ข.~~ ๓

ค. ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

คำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ (อักษรควบ) หมายถึง พยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์ และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คำควบกล้ำ (อักษรควบ) มี ๒ ชนิด คือ

คำควบกล้ำแท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ก ข ค ต ป ผ พ ควบกับ ร ล ว ออกเสียงพร้อมกัน ทำหน้าที่ดังนี้

- ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น เช่น ครู ปรับปรุง คลาดเคลื่อน
- ทำหน้าที่เป็นตัวสะกด เช่น สมัคร บุตร มิตร

คำควบกล้ำไม่แท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น จ ช ศ ส ควบกับ ร ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า เช่น จริง สร้าง เสริม

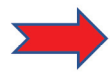
พยัญชนะเป็น ท ควบกับ ร ออกเสียง ทร เป็น ซ เช่น ทรุด โทรม แทรก

ยกเว้น ตัว ทร ที่ไม่ออกเสียง ซ คือ จันทรานิทรานิ แต่เมื่อ ท หน้า ร ล ว ไม่ใช่อักษรควบ แต่เป็น อักษรนำ เช่น หรุหฺรหฺร หวายุ เหลี่ยม

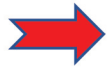

คำควบกล้ำแท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ก ข ค ต ป ผ พ ควบกับ ร ล ว
ออกเสียงพร้อมกัน ทำหน้าที่ดังนี้

ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น
เช่น ครู ปรับปรุง คลาดเคลื่อน

ทำหน้าที่เป็นตัวสะกด
เช่น สมัคร บุตร มิตร

ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์
เช่น มนตร์ จันท์ ศาสตร์

คำที่มี ร เป็นคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ทั้งสองตัวหน้า เป็นเสียง
กล้ำพร้อมกัน มี กร- ขร- คร- ตร- พร- พร-

เช่น

ขรุขระ

กราบพระ

ข้อควรจำ

๑. คำควบกล้ำเวลาสะกดต้องมีพยัญชนะต้นสองตัว โดยจะมี ร รวมอยู่ใน
พยัญชนะต้น

เช่น กราบ สะกดว่า กร+ อา + บ อ่านว่า กราบ

แปรง สะกดว่า พร+ แอ + ง อ่านว่า แปรง

๒. เมื่อมีพยัญชนะต้นสองตัวแล้วแต่ต้องไม่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงที่พยัญชนะต้น

* เช่น สว่าง สะกด สว + อา + ง + ไม้เอก อ่านว่า สะ-หว่าง

* ถ้าเห็นแบบนี้ จะเรียกว่าอักษรนำ ไม่ใช่คำควบกล้ำ

๓. ต้องไม่ใช่คำที่มี ห นำ

เช่น หรอก สะกดว่า หร+ ออ + ก อ่านว่า หรอก

แบบฝึกหัด แยกคำควบ ร

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✕ ทับข้อที่ใช้ ร เป็นตัวควบกแล้วให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง   ✕ กราย   (ข) เพลี้ย   (ค) กวาง

๑.	(ก) คลอง	(ข) คริสต์	(ค) ปล่อย
๒.	(ก) พริก	(ข) ปลุก	(ค) ความ
๓.	(ก) มะพร้าว	(ข) กลอง	(ค) กล้วย
๔.	(ก) ปลาเค็ม	(ข) ควาย	(ค) เป็รี้ยว
๕.	(ก) เปลือก	(ข) คริ่ง	(ค) กลาย
๖.	(ก) กะเพรา	(ข) กล้วย	(ค) คล้าย
๗.	(ก) แขนว	(ข) เตรียม	(ค) กลิ่น
๘.	(ก) มะขวิด	(ข) สกปรก	(ค) กวาด
๙.	(ก) ประชุม	(ข) กล่อง	(ค) กลาง
๑๐.	(ก) เพลิน	(ข) เพลง	(ค) ตะครุบ

แบบฝึกอ่านออกเสียงตัว ร

รู่่งเรื่องทำงานอย่างรวดเร็้วและรอบคอบ

เรารรักโรงเรียนเรามาก

อยากรู่่งเรื่องต้องเร่งเรียนรู้

วันนีระเบียบบมีเรื่องราวร้ายแรงเล่าให้เพื่อนฟัง

หน้าร้อนมีลมแรงเราควรรร่วมกันระวัง

.....

คำที่มี ล เป็นคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ทั้งสองตัวหน้า เป็นเสียงกล้ำพร้อมกันมี กล- ขล- คล- ปล- พล-

เช่น

เปลวไฟ

ห้วปลี

ข้อควรจำ

๑. คำควบกล้ำเวลาสะกดต้องมีพยัญชนะต้นสองตัว โดยจะมี ล รวมอยู่ในพยัญชนะต้น

เช่น กลาง สะกดว่า กล+ อา + ง อ่านว่า กลาง

แปลง สะกดว่า ปล+ แอ + ง อ่านว่า แปลง

๒. เมื่อมีพยัญชนะต้นสองตัวแล้วแต่ต้องไม่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงที่พยัญชนะต้น

* เช่น ตลาด สะกดว่า ตล + อา + ด อ่านว่า ตะ-ตลาด

ตลก สะกดว่า ตล+ โอะ+ ก อ่านว่า ตะ-หลก

* ถ้าเห็นแบบนี้ จะเรียกว่าอักษรนำ ไม่ใช่คำควบกล้ำ

๓. ต้องไม่ใช่คำที่มี ห นำ

เช่น หลอก สะกดว่า หล+ ออ + ก อ่านว่า หลอก

หลับ สะกดว่า หล+ อะ+ บ อ่านว่า หลับ

แบบฝึกหัด แยกคำควบ กร และ กล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✕ ทับข้อที่ใช้ ล เป็นตัวควบกล้ำให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง (ก) กรอก   ✕ กล้วย   (ค) กวาง

๑.	~~✕~~ กลาง	(ข) กราบ	(ค) แขนง
๒.	(ก) กระจดาษ	(ข) กรอบ	~~✕~~ กลิ่น
๓.	(ก) ขวาน	~~✕~~ กลุ่ม	(ค) กระจตุก
๔.	(ก) กว้าง	~~✕~~ กลับ	(ค) กระจตึก
๕.	~~✕~~ กลิ่น	(ข) โกรธ	(ค) มะกรูด
๖.	(ก) มะขวิด	~~✕~~ กลาย	(ค) กวาด
๗.	~~✕~~ ปลุก	(ข) ไอศกรีม	(ค) กระจดานดำ
๘.	(ก) นกกระจจาบ	(ข) เตรียม	~~✕~~ เกลียด
๙.	~~✕~~ น้ำเกลือ	(ข) ครับ	(ค) กวาด
๑๐.	(ก) ดนตรี	~~✕~~ กล้าม	(ค) ครบ

คำที่มี ล เป็นคำควบกล้ำ

แบบฝึกอ่าน คำ ที่มี ล ควบกล้ำ

คำสั่ง : จงอ่านคำควบกล้ำ ล

กลุ้มใจ	กลอง	กล้วย	กลาย	กล่อง
กลม	กลอน	กลม่อม	ไกล้	ไกล
ขาดแคลน	คลาดเคลื่อน	เคลือบแคลง	เหี่ยวไคล	คล้องแคล้ว
ลำคลอง	โคลง	เคล็ด	คลื่น	ควบกล้ำ
เป่าขลุ่ย	ไกวเปล	ปลอมแปลง	ปลุก	ปล่อย
ปลาบปลื้ม	ปลาต	พลิกแพลง	เพลิดเพลิน	หัวปลี

แบบฝึกอ่านออกเสียงตัว ล

แสนรัก ล ลิง

สุดแสนรัก ล ลิง

ควบกล้าจริง ล ลิงหนา

สองตัวควบกันมา

ขึ้นอุราเป็นเพื่อนใจ

ลำคลองมีปลาปู

ชวนเพื่อนดูมิคลาโคล

ลำคลองไม่ไใกล้ไกล

ชวนกันไปไม่กลางแกลง

ข้างคลองมีกล้วยหอม

รสกลมกล่อมใช้พลิกแพลง

คิดปลูกไม้เปลี่ยนแปลง

มีกล้วยไว้รับประทาน

โคลงเคลงใยเรือโคลง

ทุกคนโพล่งค่อยค่อยคลาน

ผลุนผลันจะเสียการ

จะเพื่องพลา้าซ้ำอุรา

ปล่อยปละละจากคลอง

ถือเอากล่องข้างคลองมา

ข้างคลองมีปูปลา

โผล่ขึ้นมากันผลุงผลุง

เพลิตเพลินเดินดูกัน

พลันไอดินกลื่นคละคลุ้ง

ปลาบปลื้มใจพวยพุ่ง

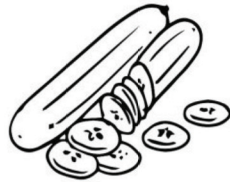
ด้วยน้ำใจไม่ขาดแคลน

คำที่มี ว เป็นคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ คือ คำที่อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ทั้งสองตัวหน้า เป็นเสียงกล้ำพร้อมกันมี กว- ขว- คว-

เช่น

แตงกวา

ไม้กวาด

ข้อควรจำ

๑. คำควบกล้ำเวลาสะกดต้องมีพยัญชนะต้นสองตัวโดยจะมี ว รวมอยู่ในพยัญชนะต้น

เช่น ควาย สะกดว่า คว+ อา + ย อ่านว่า ควาย

แขวน สะกดว่า ขว+ แอ + น อ่านว่า แขวน

๒. เมื่อมีพยัญชนะต้นสองตัวแล้วแต่ต้องไม่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงที่พยัญชนะต้น

* เช่น สวย สะกดว่า สว+ อา + ย อ่านว่า สะ-หาย

สว่าง สะกดว่า สว+ อา + ง + ไม้เอก อ่านว่า สะ-หว่าง

* ถ้าเห็นแบบนี้ จะเรียกว่าอักษรนำ ไม่ใช่คำควบกล้ำ

๓. ต้องไม่ใช่คำที่มี ห นำ

เช่น แหวน สะกดว่า หว+ แอ+ น อ่านว่า แหวน

๔. ระวังคำที่มีสระ อัว เพราะจะไม่ใช่คำที่มี ว ควบกล้ำ

เช่น สวย สะกดว่า ส + อัว+ ย อ่านว่า สวย

ควร สะกดว่า ค + อัว+ น อ่านว่า ควน

แบบฝึกหัด แยกคำควบ ว

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✕ ทับข้อที่ใช้ ว เป็นตัวควบถ้าให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง (ก) คลอง

~~(ข) ขวาง~~

(ค) ปล่อย

๑.	(ก) กระจุก	(ข) กวาด	(ค) น้ำเกลือ
๒.	(ก) ขวาน	(ข) กลง	(ค) พร้อม
๓.	(ก) พราน	(ข) แขว่น	(ค) โผล่
๔.	(ก) ควัน	(ข) แผล	(ค) คลื่น
๕.	(ก) คราว	(ข) ครับ	(ค) ความ
๖.	(ก) ขว้าง	(ข) กระจาด	(ค) กลิ่น
๗.	(ก) ตกกล้า	(ข) กลับ	(ค) ควาย
๘.	(ก) กว้าง	(ข) เกลียด	(ค) กระจุก
๙.	(ก) ครัว	(ข) มะขวิด	(ค) ครบ
๑๐.	(ก) กรอบ	(ข) กลม	(ค) กวาง

คำที่มี ว เป็นคำควบกล้ำ

แบบฝึกอ่าน คำ ที่มี ว ควบกล้ำ

คำชี้แจง จงอ่านคำควบกล้ำ ว

แกว่งไกว	กวาด	กว่า	กว้าง
กวัดแกว่ง	แตงกวา	ขวาง	ขว้างขวาน
ขวิด	แขวน	ขวนขวาย	ขวัญ
ขวาน	ควาย	เคว้งคว้าง	คว่ำ
ควาญ	ความ	แคว้น	คว้น

คำที่มี ว เป็นคำควบกล้ำ

แบบฝึกอ่าน คำ ที่มี ว ควบกล้ำ

คำสั่ง : ให้ฝึกอ่าน คำที่มี ว ควบกล้ำ

ควายไล่ขวิดข้างขวา
คว้าวานมาไล่ขว้างควายไป
ควายขวางวิ่งวนขวักไขว่
กวัดแกว่งขวานไล่ล้มคว้าวางควาย

หลักการสังเกต

คำควบกล้ำต้องไม่ใช่คำที่มี ห นำ
เช่น แหวน สะกดว่า หว + แอ + น อ่านว่า แหวน

คำควบกล้ำ ต้องมีพยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์
และใช้สระ เดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน
เช่น กราบ สะกดว่า กร + อา + บ อ่านว่า กราบ

แบบฝึกหัด

คำสั่ง : จงแยก อักษรนำ กับ คำควบกล้ำ ให้ถูกต้อง

หญ้า   ตรวจ   ช่วยเหลือ   ครีบ   ไหล
สำหรับ   เพลีย   สนาม   พระเอก   โผล่

อักษรนำ

คำควบกล้ำ

หญ้า   ช่วยเหลือ   ไหล
สำหรับ   สนาม

ตรวจ   ครีบ   เพลีย
พระเอก   โผล่

หลักการสังเกต

คำควบกล้ำ เวลาสะกด ต้องมีพยัญชนะต้น สองตัว เช่นคำว่า

กลาง สะกดว่า กล + อา + ง อ่านว่า กลาง

กราบ สะกดว่า กร + อา + บ อ่านว่า กราบ

แบบฝึกหัด

คำสั่ง : จงแยกคำควบกล้ำ มาเติมประโยคให้สมบูรณ์

ตำรวจ   แปรปรวน   ชำร่วย   อำนวย   ครอบครั
กวาด   กลิ่น   ป่วย   ปวดหัว   ลำเอียง   คร่ำครวญ

๑. ฉันชอบขี่ไม้ กวาด
๒. ครอบครั ของฉันมี พ่อ แม่ พี่ และน้อง
๓. สีเขียว มักจะ กลิ่น กับสีเหลือง
๔. เธอ คร่ำครวญ นึกถึงสามีที่ตายไป
๕. อากาศวันนี้ แปรปรวน

แบบฝึกหัด

คำสั่ง : ฝึกอ่านแล้วขีดเส้นใต้คำที่มีเสียงอักษรควบแท้ และนำคำไปแต่งประโยค

กราบพระ	พุทรา	ตราครุฑ	ทรงทราบ
เสแสร้ง	คลุกเคล้า	เสื่อมโทรม	พรานไพร
พรางพราย	สายสร้อย	เกลื่อนกลาด	ขอบสระ
คลี่คลาย	ปลูกพริก	กว้างขวาง	ครอบครั้ว
ทรุดโทรม	ปรับปรุง	ร่มไทร	

ตัวอย่าง ตราครุฑ

ประโยค เขาตั้งหน้าตั้งตาตราครุฑทำงานทุกวัน

๑) กราบพระ

ประโยค.....

๒) คลุกเคล้า

ประโยค.....

๓) พรานไพร

ประโยค.....

๔) พรางพราย

ประโยค.....

๕) เกลือตาก

ประโยค.....

๖) คลื่นตาย

ประโยค.....

๗) ปลุกพริก

ประโยค.....

๘) กว้างขวาง

ประโยค.....

๙) ครอบครั้ว

ประโยค.....

๑๐) ปรับปรุง

ประโยค.....

หลักการสังเกต

คำที่ไม่ใช่คำควบกล้ำ

เมื่อมีพยัญชนะต้นสองตัวแล้วแต่ต้องไม่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงพยัญชนะต้น

เช่น สวย สะกดว่า สว + อา + ย อ่านว่า สะ-หวาย

สว่าง สะกดว่า สว + อา + ง + ไม้เอก อ่านว่า สะ-หว่าง

แบบฝึกหัด

คำสั่ง : จงแยกคำควบกล้ำ มาเติมประโยคให้สมบูรณ์

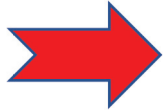
กล่อง   ตลาด   โกรธ   ตลอด   คะนึ่ง   สว่าง
 ฉลอง   องุ่น   กว้าง   สถานี   ละเอียด   ตะลิ่ง
 ตวาด   สวาท   กล้าม   ขนาด   มะกรูด

๑. น้องฉันชอบกินนม **กล่อง**
๒. แม่ฉัน **โกรธ** น้อง ที่น้องดื้อ
๓. พ่อของฉันให้ฉันไปเก็บใบ **มะกรูด**
๔. พี่ชายฉันชอบออกกำลังกายจึงมี **กล้ามเนื้อ** โท
๕. โรงเรียนของฉันนั้น **กว้าง** ขวาง

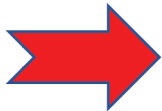

คำควบไม่แท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น จ ช ศ ส ควบกับ ร

ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า
เช่น จริง สร้าง เสริม

พยัญชนะเป็น ท ควบกับ ร ออกเสียง ทร เป็น ซ
เช่น ทруд ไทรม แทรก

คำควบกล้ำไม่แท้

พยัญชนะต้นที่มีตัว ร ควบอยู่ แต่ออกเสียงเหมือนพยัญชนะเดียว
จะออกเสียงเพียงพยัญชนะตัวหน้าเท่านั้น

ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้า (รูป ร ออกเสียง ร)
เช่น จริง ศรีทรา สร้าง เสริม เป็นต้น

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง จงแยก คำควบกล้ำแท้ และ ไม่แท้ ให้ถูกต้อง

จริง คราว ทราบ สกปรก เสรีจ
ประมาณ ต้นไทร ปลุก สร้อย ปลา

ควบกล้ำแท้

คราว สกปรก ประมาณ
ปลุก ปลา

ควบกล้ำไม่แท้

จริง ทราบ เสรีจ
ต้นไทร สร้อย

แบบฝึกหัด

คำสั่ง : ให้เลือกคำที่กำหนดให้มาเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องและมีความหมาย

ตัวอย่าง

คลุกเคล้า

แคล้ว

เคล้า

๑. ไม้กวาด

กวาด

กวาด

๒. ตรงกลาง

กลาง

กราง

๓. หาดทราย

ทลาย

ทราย

๔. โศกเศร้า

เศร้า

เศร้า

๕. ของขวัญ

ขวัญ

ขวาน

๖. ร้องเพลง

เพลง

เพลง

๗. หอยแครง

แครง

แครง

๘. น้ำพริก

พริก

พริก

๙. ไหว้พระ

พระ

พระ

๑๐. ลานกว้าง

กว้าง

กว้าง

แบบฝึกหัด

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง ข้อเดียว

๑. ข้อใดอ่านถูกต้อง

ก. อินทรี อ่านว่า อิน - ซี   ~~ข. กระจดาษ~~ อ่านว่า กระจ-ดาด

ค. ทร์พย์ อ่านว่า สับ

๒. ข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. เสรีจ เป็นคำควบกล้ำไม่แท้   ~~ข. จริง~~ เป็นคำควบกล้ำแท้

ค. ทราย เป็นคำควบกล้ำไม่แท้

๓. “น้องพลอยสวมสร้อยทองและถือตะกร้าผลไม้” ประโยคนี้มีคำควบกล้ำกี่คำ

ก. ๑ คำ

ข. ๒ คำ

~~ค. ๓ คำ~~

๔. ข้อใดเป็นคำควบกล้ำไม่แท้ทั้งหมด

~~ก. สร้อย~~ จริง พุทรา

ข. ปรับปรุง กลอง ควาย

ค. กล้วย เปรี๊ยะ เสริม

๕. ข้อใดเป็นพยัญชนะที่ออกเสียงควบกล้ำ

~~ก. กว~~ พล คว

ข. หว ขร นว

ค. กร มร ชล

๖. คำควบกล้ำ หมายถึง ข้อใด

ก. พยัญชนะต้นที่มี ๒ ตัว

ข. พยัญชนะต้นที่มีตัว ร ล

~~ค.~~ พยัญชนะต้นออกเสียงควบกับ ร ล ว

๗. “สร้างเสริม” อ่านอย่างไร

ก. ซ้าง - เซิม

~~ข.~~ ส้าง - เสิม

ค. ซ้าง - เสิม

๘. “พูด - ซา” เป็นคำอ่านของข้อใด

ก. พูดสา

ข. พูดทรา

~~ค.~~ พูดรา

ง. พูดรา

๙. “เสร็จ” อ่านอย่างไร

ก. เสรีด

~~ข.~~ เส็ด

ค. เสด

๑๐. “นกอินทรีกำลังสร้างรังอยู่ ครูขอร้อง อย่าเอาไม้ไปขว้างมันนะ”

จากข้อความมีคำควบกล้ำแท้และคำควบกล้ำไม่แท้กี่คำ

ก. ควบแท้ ๑ ควบไม่แท้ ๒

ข. ควบแท้ ๑ ควบไม่แท้ ๓

~~ค.~~ ควบแท้ ๒ ควบไม่แท้ ๒

สรุป

คำควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัว ใช้สระตัวเดียวกัน
อักษรควบกล้ำ ได้แก่ ร ล ว คำควบกล้ำแบ่งเป็น ๒ ชนิด

คำควบกล้ำแท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น ก ข ค ต ป ผ พ ควบกับ ร ล ว
ออกเสียงพร้อมกัน

คำควบกล้ำไม่แท้

คือ คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น จ ช ศ ส ควบกับ ร
ออกเสียงเฉพาะ ตัวหน้า

ยกเว้น ตัว ทร ที่ไม่ออกเสียง ซ คือ จันทรา นิตรา แต่เมื่อ ห นำ ร ล ว
ไม่ใช่ อักษรควบ แต่เป็น อักษรนำ เช่น หรุหฺรธา หวายุ เหลี่ยม

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ ครูสามารถผลิตสื่อ บัตรคำศัพท์จากหน่วยการเรียนรู้เรื่องคำควบกล้ำ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยการนำบัตรคำศัพท์ คำควบกล้ำต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว นำมาทบทวนให้นักเรียนนำบัตรคำศัพท์ มาฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องและแยกคำควบกล้ำแท้ และคำควบกล้ำไม่แท้ อีกครั้ง หรือครูอาจแบ่งนักเรียนเป็น ๒ กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม “บอกคำควบกล้ำ” โดยแต่ละกลุ่มผลัดกันส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนคำที่มี ตัวควบกล้ำบนกระดานทีละคำ กลุ่มใดเขียนได้ถูกต้องจะได้ค่าละ ๑ คะแนน เมื่อจบเกม กลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุดจะเป็นฝ่ายชนะ

๔.๒ ครูผลิตสื่อ “ บิงโกคำควบกล้ำ” โดยครูนำบัตรคำศัพท์เกมบิงโก ให้นักเรียนแต่ละคนฝึกอ่านก่อน จากนั้นครูจึงเริ่มเล่นเกมบิงโก อ่านคำควบกล้ำ ทีละคำ หากนักเรียนคนใดมีคำศัพท์ตามที่ครูอ่านครบตามหลักการเล่นเกมบิงโก ก็เป็นฝ่ายชนะ ครูให้นักเรียนที่เป็นคนชนะฝึกอ่าน คำควบกล้ำอีกครั้งหนึ่ง นักเรียนก็จะได้เรียนรู้คำควบกล้ำเพิ่มเติม และฝึกอ่านคำควบกล้ำให้ถูกต้อง ได้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและความเชี่ยวชาญในการเรียนรู้เรื่องคำควบกล้ำ มากขึ้น

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกแยะลักษณะของคำควบกล้ำแท้ และ คำควบกล้ำไม่แท้ได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่อง อักษรนำในหน่วยการเรียนรู้ต่อไป

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ : อักษรนำ

เรื่องที่ ๑	อักษร ห นำ
เรื่องที่ ๒	อักษรกลางนำ
เรื่องที่ ๓	พยัญชนะ อ นำ ย
เรื่องที่ ๔	อักษรสูงนำ

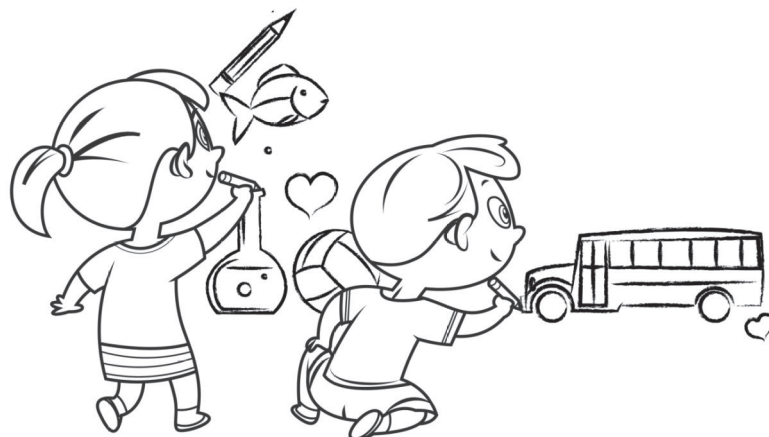
๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถอ่าน เขียน คำที่มีอักษรนำได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่าน เขียนและการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ในการจัดจำแนกคำที่มีอักษรนำ รวมทั้งการพิจารณาคำศัพท์อักษรนำที่มีลีลาการเขียนคล้ายกัน นำไปสู่การอ่าน ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนอักษรนำ

คำสั่ง : จงกากบาท (x) เลือกคำตอบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำในข้อใดเป็นอักษรนำทุกคำ
  - ก. หญ้า ทรง หลับ
  - ~~ข.~~อย่า ถนน ตลาด
  - ค. เหมือน ไทร สร้อย
๒. คำในข้อใดมีวิธีการออกเสียงต่างจากพวก
  - ~~ก.~~จรวด
  - ข. อยู่
  - ค. ใหญ่
๓. คำในข้อใดเป็นคำอักษรกลางนำ
  - ก. หลงไหล
  - ~~ข.~~อร้อย
  - ค. ฉลาด
๔. คำในข้อใดเป็นคำอักษรสูงนำ
  - ~~ก.~~ถวาย
  - ข. ลบ
  - ค. การบ้าน
๕. คำในข้อใด ออกเสียงเหมือนมีสระ อะ ประสมอยู่ครึ่งเสียง
  - ก. อยู่
  - ข. หิน
  - ~~ค.~~ตลาด

๖. “ หมีตัวใหญ่นอนหลับบนสนามหญ้า ” จากข้อความข้างต้น มีอักษรนำทั้งหมดกี่คำ

๕ คำ

๖ คำ

๗ คำ

๗. ประโยคในข้อใดมีอักษรนำมากที่สุด

ก. ทุกคนอย่าแอบหลับในห้องเรียน

ข. เขาตุตลกอย่างสนุกสนาน

ค. อากาศหนาวต้องใส่เสื้อแขนยาวด้วย

๘. คำในข้อใดเป็นคำอักษร อ นำ ย

ก. อุ่น

ข. อยากร

ค. อาหาร

๙. ข้อใดอ่านถูกต้อง

ก. หลับ อ่านว่า หะ - ลับ

ข. อยู่ อ่านว่า อะ - ยู

ค. ขยับ อ่านว่า ขะ - หยัน

๑๐. “ น้อยหน้าอยากกินขนมเลยขอคุณยายไปตลาด ” มีอักษรนำกี่คำ

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

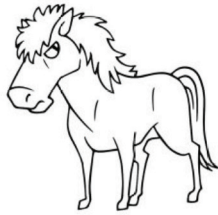
เฉลยแบบฝึกหัด

อักษรนำ

ตอนที่ ๑

คำสั่ง : จงประสมคำที่มีอักษร ห นำ ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ห + นู +

หนูนูม

๑. ห + ย + อ +

หยอด

๒. ห + มู +

หมูน

๓. ห + ล + อ +

หลอก

๔. ห + ล + อ +

เหล็ก

๕. ห + ล +

หลบ

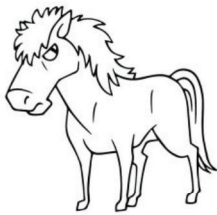

๖. ห + ม + ว +

.....
หมวก
 .....

๗. ห + ล +

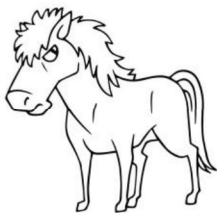
.....
หลุม
 .....

๘. ห + น + อ +

.....
หนอง
 .....

๙. ห + ล + ว +

.....
หลวม
 .....

๑๐. เ + ห + ลี + อ +

.....
เห็ลื่อง
 .....

ตอนที่ ๒

คำสั่ง : ให้ระบายสีคำที่มีอักษร ห นำที่มีความหมาย
ตรงกับภาพให้ถูกต้อง

๑.

หน้าต่าง

ประตู

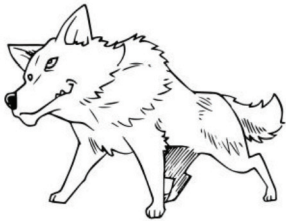
๒.

ปากกา

สมุด

๓.

หมาป่า

แมว

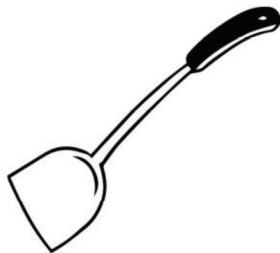
๔.

หม้อข้าว

กระทะ

๕.

ทัพพี

ตะหลิว

๖.

มะลิ

กุหลาบ

๗.

จิ้งหรีด

ตะขาบ

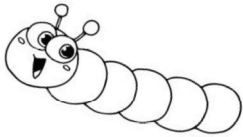
๘.

น้อยหน่า

แตงโม

๙.

หนอน

กบ

๑๐.

ตำลึง

กะหล่ำปลี

อักษรกลาง นำ

ตอนที่ ๓

คำสั่ง : ให้เขียนคำอ่านของคำที่มีอักษรกลางนำอักษรต่ำ
ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

พยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรกลางนำพยัญชนะตัวหลังที่เป็น
อักษรต่ำ ได้แก่ ง น ม ร ล ว

ตัวอย่าง

ตลบ

อ่านว่า

ตะ - หลบ

๑.

ตลาด

อ่านว่า

ตะ - หลาด

๒.

ตลก

อ่านว่า

ตะ - หลก

๓.

จมูก

อ่านว่า

จะ - หมูก

๔.

จรวด

อ่านว่า

จะ - หรวด

๕.

ตลอด

อ่านว่า

ทะ - หลอด

๖.

จรด

อ่านว่า

จะ - หรด

๗.

ทวาด

อ่านว่า

ทะ - หวาด

๘.

ตลับ

อ่านว่า

ทะ - หลับ

๙.

กนก

อ่านว่า

กะ - หนก

๑๐.

ปลัด

อ่านว่า

ปะ - หลัด

อ เป็นอักษรนำ ย

ตอนที่ ๔

คำสั่ง : เติมคำที่มีพยัญชนะ อ นำพยัญชนะ ย ลงใน
ประโยคให้ถูกต้อง

เมื่อมีตัว อ เป็นอักษรนำ ย มี ๔ คำ คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

ตัวอย่าง

ฉัน

อยาก

กินขนมเค้ก

๑. แก้วชอบนั้ง

อยู่

หน้าระเปียงห้องเรียน

๒. คุณแม่บอกว่า

อยาก

ได้อะไรให้ขอ

๓. คุณพ่อไม่

อยาก

ให้น้องกินของหวานเยอะ

๔. คุณครูบอกว่า

อย่า

ส่งเสียงดัง

๕. คุณย่าเป็นแบบ

อย่าง

ที่ดีของลูกหลาน

๖. ฉันทนอน

อยู่

ห้องนี้

๗. น้อยหน้า

อยาก

ไปเที่ยวญี่ปุ่น

๘. คุณตา

อยาก

ให้ฉันเป็นคนดี

๙. สัมโอ

อยาก

เป็นเพื่อนกับตุ้มตาม

๑๐. คุณแม่บอกว่าที่หลัง

อย่า

ทำแบบนี้อีก

อักษรสูงนำ

ตอนที่ ๕

คำสั่ง : จงเขียนคำจากคำอ่านอักษรสูงนำที่กำหนดให้

พยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรสูงนำพยัญชนะตัว
หลัง ง น ม ย ร ล ว

ตัวอย่าง   ขะ - หนะ   อ่านว่า

ชนะ

๑. ณะ - หวาย   อ่านว่า

ถวาย

๒. ขะ - หยั่น   อ่านว่า

ขยั่น

๓. สะ - หมุด   อ่านว่า

สมุด

๔. ขะ - หนาด   อ่านว่า

ขนาด

๕. สะ - หวัด - ดี

อ่านว่า

สวัสดี

๖. สะ - หงบ

อ่านว่า

สงบ

๗. สะ - หนาม

อ่านว่า

สนาม

๘. สะ - หมอง

อ่านว่า

สมอง

๙. ชะ - หนูน

อ่านว่า

ขนุน

๑๐. สะ - หนุก

อ่านว่า

สนุก

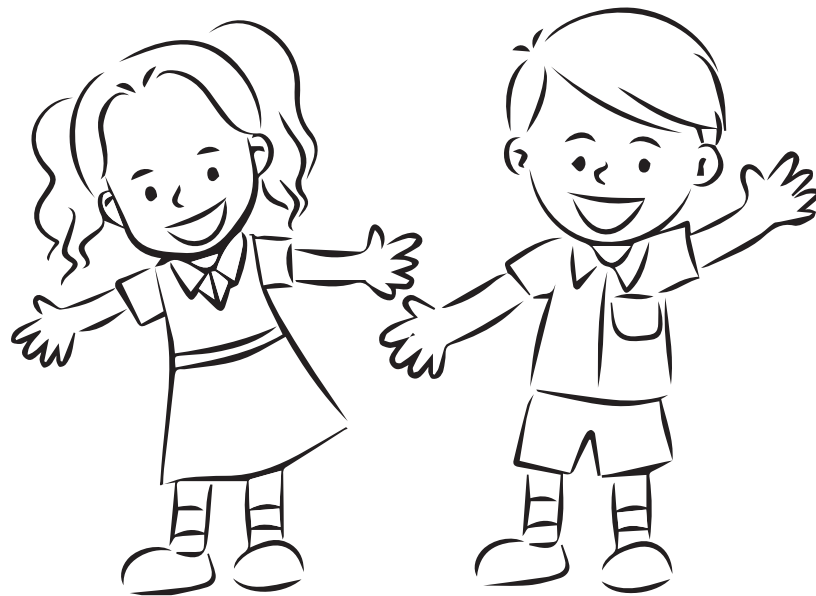

ข้อควรสังเกต

๑) คำบางคำพยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรสูง พยัญชนะตัวหลังเป็น ม ไม่อ่านออกเสียงอย่างอักษรสูงนำ

๒) คำบางคำพยัญชนะตัวหน้าเป็นอักษรสูง พยัญชนะตัวหลังเป็นอักษรกลางหรืออักษรต่ำคู่ ไม่อ่านอย่างอักษรสูงนำ แต่อ่านเรียงพยางค์

๓) คำบางคำไม่มีอักษรนำ แต่อ่านออกเสียงอย่างอักษรนำ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง : จงกากบาท (x) เลือกคำตอบต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำในข้อใดเป็นอักษรนำทุกคำ

ออย่า ถนน ตลาด   ข. หญ้า ทรง หลับ   ค. ศรี หลง หนาว

๒. คำในข้อใดมีวิธีการออกเสียงต่างจากพวก

ก. หนาว   ข. อยู่   จรวด

๓. คำในข้อใดเป็นคำอักษรกลางนำ

ก. หลงไหล   ข. ตลาด   อร่อย

๔. คำในข้อใดเป็นคำอักษรสูงนำ

ก. การบ้าน   ข. ลบ   ถวาย

๕. คำในข้อใด ออกเสียงเหมือนมีสระ อะ ประสมอยู่ครึ่งเสียง

ก. อยู่   ตลาด   ค. หลับ

๖. “ หมีตัวใหญ่นอนหลับบนสนามหญ้า ” จากข้อความข้างต้น มีอักษรนำทั้งหมดกี่คำ

๕ คำ   ข. ๖ คำ   ค. ๗ คำ

๗. ประโยคในข้อใดมีอักษรนำมากที่สุด

ก. ทุกคนอย่าแอบหลับในห้องเรียน
ข. เธอหลงไหลในความงามของดอกไม้
 ค. เขาตุตลกอย่างสนุกสนาน

๘. คำในข้อใดเป็นคำอักษร อ นำ ย

อยาก   ข. อุ่น   ค. อาหาร

๙. ข้อใดอ่านถูกต้อง

ก. หลับ อ่านว่า หะ - ลับ
 ข. ยัน อ่านว่า ขะ - หยัน
ค. อยู่ อ่านว่า อะ - ยู

๑๐. “ น้อยหน้าอยากกินขนมเลยขอคุณยายไปตลาด ” มีอักษรนำกี่คำ

ก. ๒ คำ   ข. ๓ คำ   ค. ๔ คำ

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ บัตรภาพอักษรนำ

ครูสามารถผลิตสื่อบัตรภาพอักษรนำที่เชื่อมโยงการอ่านและการเขียนที่ต่างกับรูปภาพตามตัวอย่างที่ปรากฏในส่วนเคล็ดลับเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนจดจำได้ง่ายขึ้นและสนุกกับการฝึกอ่านและเขียนคำที่มีอักษรนำให้ถูกต้อง

๔.๒ เกมจัดกลุ่มอักษรนำ

ครูสามารถนำสื่อบัตรคำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเล่นเกมแข่งขันจำแนกอักษรนำ โดยครูเน้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในคำที่มีอักษรนำตามสีที่กำหนดให้ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกแยะคำพ้องรูป คำพ้องเสียง และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านและการเขียนสำหรับทักษะภาษาไทย ซึ่งจะกล่าวถึงในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คู่มือการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำพ้อง และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยคู่มือเล่มนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมและแบบฝึก โดยเริ่มต้นทบทวนเรื่องคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการอ่าน และเขียนคำพ้อง และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน มีการสรุปความรู้ในท้ายหน่วยเพื่อเป็นการทบทวน ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนและมีแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดผล การเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ในหน่วยที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ : คำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

เรื่องที่ ๑ คำพ้อง

เรื่องที่ ๒ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านเขียนคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้จนเกิดทักษะความเชี่ยวชาญในการอ่านการเขียนภาษาไทย

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

คำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

คำพ้อง คือ คำที่มีการเขียนหรืออ่านออกเสียงเหมือนกันแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง

๑. คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน แต่มีการสะกดและการออกเสียงต่างกันและมีความหมายต่างกัน ในการอ่านจึงต้องระวังการอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ตรงตามเจตนาของสารต้องอาศัยบริบท คำพ้องรูป มี ๓ ลักษณะ คือ เขียนเหมือนกัน ออกเสียงต่างกัน ความหมายต่างกัน

เช่น คำว่า เพลา อ่านว่า เพ-ลา หมายถึง เวลา กับคำว่า เพลา อ่านว่า เพลา หมายถึง แกนสำหรับให้ล้อหรือใบจักรหมุน เป็นต้น

๒. คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน คำพ้องเสียงบางคำเป็นคำไทยแท้ และบางคำมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต เช่น คำว่า รต อ่านว่า รต หมายถึง เท ราด สาดน้ำลงไปให้เปียกชุ่ม กับคำว่า รถ อ่านว่า รต หมายถึง ยานพาหนะที่มีล้อสำหรับเคลื่อนไป

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ คำที่เขียนไม่เหมือนกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันจะแตกต่างกันตรงการใช้ โดยจะยึดความหมายในประโยครวม หรือ ประธานเป็นหลัก เช่น คำว่า หลบซ่อน ทั้งคำว่า หลบและซ่อน หมายถึง หลีก แอบ เลี่ยงไม่ให้พบ เป็นต้น

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ ๕

คำชี้แจง ให้เลือกกากบาทคำตอบที่ถูกต้อง

๑. คำในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำพ้องรูปทั้งหมด

- ก. ใหญ่ โต
- ข. การ กานต์
- ~~ค. เพลา เพลา~~

๒. ข้อใดอ่านถูกต้อง

- ก. เพลารถ   อ่านว่า เพ-ลา-รถ
- ~~ข. เพลาเย็น   อ่านว่า เพ-ลา-เย็น~~
- ค. ปลาปักเป้า   อ่านว่า ปลา-ปัก-เป้า

๓. ข้อใดอ่านผิด

- ก. นั่งขัดสมาธิ   อ่านว่า นั่ง-ขัด-สะ-หมาด
- ~~ข. นั่งท่าสมาธิ   อ่านว่า นั่ง-ท่า-สะ-หมาด~~
- ค. สระว่ายนํ้า   อ่านว่า สระ-ว่าย-นํ้า

๔. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียง

- ~~ก. รถ รส~~
- ข. ปลา ปา
- ค. ดัน ดั่ง

๕. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียงของคำว่า พัน

- ~~ก. พรรณ~~
- ข. พัน
- ค. พรัน

๖. ข้อใดไม่ตรงกับคำพ้องเสียงกับ คำว่า คำ

~~ค.~~ ช่า

ข. ช้ำ

ค. ช่า

๗. ข้อใดต่อไปนี้เป็นคำพ้องเสียง

ก. การ กานต์

~~ข.~~ ค่าย ค้าย

ค. บัน บรร

๘. ข้อใดคือคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งหมด

ก. ข้าวสวย เรียบร้อย

~~ข.~~ กระจีกระจ่า กระจับกระจ่าง

ค. สั้งสอน แว่ววับ

๙. จงเลือกคำที่มีความหมายใกล้เคียง ที่มีความหมายตรงกันกับรูปภาพ
ให้ถูกต้อง

ก. อวบอ้วน

~~ข.~~ ยากจน

ค. แว่ววับ

๑๐. จงเลือกคำที่มีความหมายใกล้เคียง ที่มีความหมายตรงกันกับรูปภาพ
ให้ถูกต้อง

ก. คนป่วย

~~ข.~~ เจ็บปวด

ค. ปวดหัว

คำพ้องรูป

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกันแต่มีการสะกดและการออกเสียงต่างกันและมีความหมายต่างกันในการอ่านจึงต้องระวังการอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องและสื่อความหมายได้ตรงตามเจตนาของสารต้องอาศัยบริบท คำพ้องรูป มี ๓ ลักษณะ คือ เขียนเหมือนกัน ออกเสียงต่างกัน ความหมายต่างกัน เช่น คำว่า เพลา อ่านว่า เพ-ลา หมายถึง เวลา กับคำว่า เผลา อ่านว่า เผลา หมายถึง แกนสำหรับให้ล้อหรือใบจักรหมุน เป็นต้น

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง : ให้เขียนคำอ่านของคำที่มีตัวหนาต่อไปนี้

ตัวอย่าง คำว่า เสมอ อ่านว่า เสมอ คำพ้องรูปของ คำว่า เสมอ
อ่านว่า สะ-เสมอ

ว่าว**ปัก**เป้า อ่านว่า

..... **ปัก-เป้า** .....

ปลา**ปัก**เป้า อ่านว่า

..... **ปัก-กะ-เป้า** .....

เพลา**รถ** อ่านว่า

..... **เพล**า .....

เพลา**เย็น** อ่านว่า

..... **เพ-ลา** .....

สระโอ

อ่านว่า

..... สระ-หระ .....

สระว่ายน้

อ่านว่า

..... สระ .....

หวงแหน

อ่านว่า

..... แहन .....

จอกแหน

อ่านว่า

..... แहन .....

ปรักหักพัง

อ่านว่า

..... ปะ-หรั๊ก .....

ปรักปรำ

อ่านว่า

..... ปรัก .....

แบบฝึกหัดที่ ๒

คำสั่ง : ให้โยงเส้นจับคู่คำกับความหมายให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง คำว่า **กรี**

กรี ★

★ ภาชนะที่ใช้ตักอาหาร

ซ้อน ★

★ แอ่งน้ำขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นเอง หรือคนขุด

พยาธิ ★

★ ตักเอาสิ่งที่อยู่ในน้ำ ขึ้นมา

ซ้อน ★

★ ซ้ำ

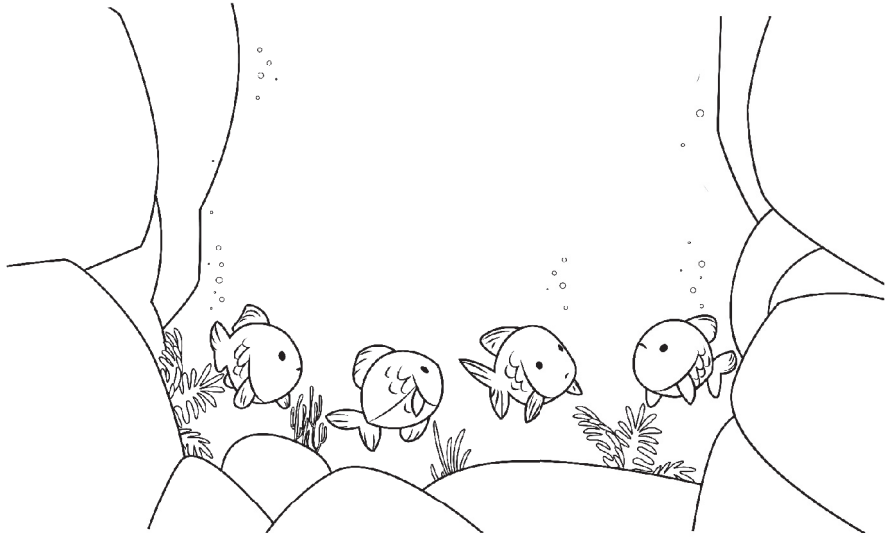
สาระ ★

★ ชื่อสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

খেলা ★	★ เสียงที่เปล่ง ออกมาทางปาก
สระ ★	★ ไม่ฉลาด
เพลา ★	★ ชื่อไม้ล้มลุก
ปรี ★	★ เวลา กาล คราว
แถม ★	★ ผลิ แยม แตะออกมา

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำสั่ง : ให้หาคำศัพท์ที่ตรงกับความหมายลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง คำว่า กรอ หมายถึง เปราะ หรือแตกหักง่าย

เพลลา

เวลา

กรี

ช้าง

สุก

ล่องพ้นไปจากท่าม

แหน

ชื่อพืชชนิดหนึ่ง

สระ

แอ่งน้ำขนาดใหญ่

เหล่า

ทำให้เกิดเสียงเกลาหรือแหลม

เพลลา

แกนสำหรับให้ล้อหรือใบจักรหมุน

ปริ

ผลิ แยม แตะออกมา

เขลา

ไม่ฉลาด

พยาธิ

ป่วย

แบบฝึกหัดที่ ๔

คำสั่ง : ให้วงกลมล้อมรอบคำที่เป็นคำพ้องรูปให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

ส้ม ส้ม

ตั้ง ตั้ง

ปลา ปลา

ยิ้ม แยม

นอน น้อย

กรี กรี

ต๋นุ ต๋นุ

จิต ใจ

กั๊บ กั๊บ

ตึก ตุ่ม

ปาน ปาน

กิน กบ

ปักเป้า ปักเป้า

พาน พบ

ม้า แมว

เข้า เข้า	แก่ง แก่ง	พลี พลี
เพลลา เพลลา	นุ่ม นิ่ม	ช่าง ช่าง
ผิว ผิว	ตั้ง ตั้ง	ตัว ตั้ง
หน้า หน้า	สระ สระ	บ้าง บ้าง

คำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน คำพ้องเสียง บางคำเป็นคำไทยแท้ และบางคำมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี และภาษา สันสกฤต เป็นต้น

ตัวอย่าง

๑. รด หมายถึง เท ราด สาดน้ำลงไปให้เปียกชุ่ม

ตัวอย่างประโยค ฉันช่วยพ่อแม่รดน้ำต้นไม้

รถ หมายถึง ยานพาหนะที่มีล้อสำหรับเคลื่อนไป

ตัวอย่างประโยค ฉันนั่งรถโดยสารประจำทางไปโรงเรียนทุกวัน

๒. จันท์ หมายถึง ดวงเดือน

จันทน์ หมายถึง ชื่อพรรณไม้ ใช้ทำยาและปรุงเครื่องหอม

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง : ให้เลือกข้อความที่เป็นคำพ้องเสียงกันเติมลงใน ให้ถูกต้อง

กฏ   คช   ค่า   คล   อย่า   น่า   สุข   ชนม์   ฉันท์   ธรรม   ทุกข์

ตัวอย่าง เช่น   กุล   กุณท์

คต	☐ คช
ชล	☐ ชนม์
ฉัน	☐ ฉันท์
กต	☐ กฏ
ข้า	☐ ค่า
ทุก	☐ ทุกข์
ทำ	☐ ธรรม
หย่า	☐ อย่า
สุข	☐ สุข
หน้า	☐ น่า

แบบฝึกหัดที่ ๒

คำสั่ง : จงทำประโยคให้สมบูรณ์ด้วยคำพ้องเสียงที่กำหนดให้

ตัวอย่าง เช่น คุณ **ย่า** บอกให้ฉันและน้องช่วยกันถอน **หญ้า**

หญ้า ย่า สุก สุข ชู สู้ หน้ารัก น่า ให้ ให้ ฎี ยี่
ฮ่อ ห่อ บาท บาด บวด บวช คั่น ขั่น ภาพ พาบ

๑. ดูเธอมีความสุข .....**สุข**..... ที่ได้กินผลไม้ .....**สุข**.....

๒. เจ้ากระ .....**ชู**..... ต่อ .....**สู้**..... กันอย่างโหด

๓. ใบ .....**หน้า**..... ของเพื่อนดู .....**น่า**..... รักทีเดียว

๔. น้องร้อง .....**ให้**..... เวลาฉันไม่ .....**ให้**..... กินขนม

๕. กระเป๋าจากประเทศ .....**ฎี**..... ปุ่น ราคา.....**ยี่**..... สิบบาท

๖. ชาวจีน .....**ฮ่อ**..... เดินตกท่อจนขา .....**ห่อ**..... เลือด

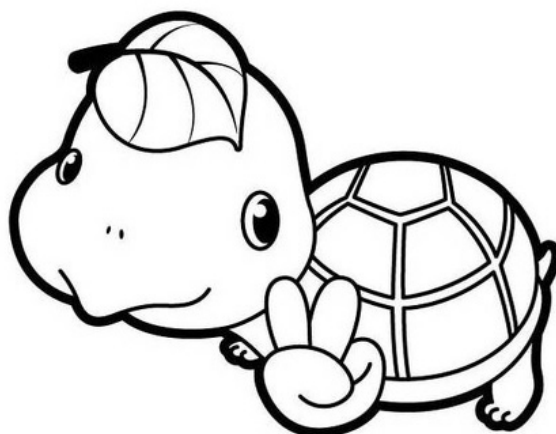

๗. ฉันเสียเงินหลาย ....บาท....เพื่อรักษาอาการ....บาด.....เจ็บ

๘. แม่ชอบทำกล้วย....บวช.... ซีส่วนฉันชอบทำ ...บวด.. มันเทศ

๙. ที่ .....คั่น..... หนังสือของเธอเต็ม .....ชั้น.....บันได

๑๐. ฉันกำลังดูรูป .....ภาพ..... เต่ากับตะ .....พาบ..... ในหนังสือ

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คือ คำที่เขียนไม่เหมือนกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียง

ตัวอย่าง เช่น

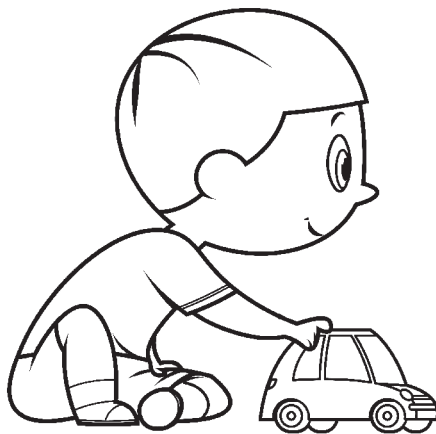
๑. เล็กน้อย   เล็ก + น้อย

๒. ใหญ่โต   ใหญ่ + โต

๓. เด็ดร้อน   เด็ด + ร้อน

๔. เยือกเย็น   เยือก + เย็น

๕. บางเบา   บาง + เบา

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำสั่ง : ให้วงกลมล้อมรอบคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ตัวอย่าง เช่น ร่มเงา   ประมาณ   ทักพี่

๑.	ผู้คน	ต้นไทร	บังคับ
๒.	ต้นหญ้า	ดอกไม้	มากมาย
๓.	ยวดยาน	ประชุม	ครูใหญ่
๔.	เยอะแยะ	ถ้างอก	บาดเจ็บ
๕.	คางคก	ใบไม้	ยากจน
๖.	มือถือ	กระถาง	สูงสุด
๗.	เพชรพลอย	ฝันดี	คูดี
๘.	ดวงดี	ใหญ่โต	ข้อมือ
๙.	เล็กน้อย	ข้อความ	ดำขาว
๑๐.	ปูนา	การทำงาน	น้ำหก

แบบฝึกหัดที่ ๒

คำสั่ง : ให้ใส่เครื่องหมาย **X** หน้าคำที่ไม่ใช่คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

✓ หน้าคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ตัวอย่าง เช่น ✓ สวยงาม

- ..... ✓ ร่มเย็น
- ..... X ตื่นนอน
- ..... ✓ ตัดสิน
- ..... ✓ เล็กน้อย
- ..... ✓ สร้อยเพชร
- ..... ✓ วาดเขียน
- ..... ✓ วาววับ
- ..... ✓ สดชื่น
- ..... X ต้องการ
- ..... ✓ สดใส

สรุปความรู้ท้ายหน่วย

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกันแต่อ่านไม่เหมือนกัน เช่นคำว่า เพลา อ่านว่า เพลา ที่หมายถึง ดุมที่ติดอยู่กับล้อรถ กับคำว่า เพลา ที่หมายถึง เวลา อ่านว่า เพ-ลา เป็นต้น

คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน คำพ้องเสียงบางคำเป็นคำไทยแท้ และบางคำมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

ตัวอย่าง

๑. รด หมายถึง เท ราด สาดน้ำลงไปให้เปียกชุ่ม
รถ หมายถึง ยานพาหนะที่มีล้อสำหรับเคลื่อนไป

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือคำที่มีความหมายเหมือนกัน คือ คำที่เขียนไม่เหมือนกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน จะแตกต่างกันตรงการใช้ โดยจะยึดความหมายในประโยครวม หรือ ประชานเป็นหลัก มีลักษณะอย่างน้อยต่างกัน สำหรับใช้ในบริบทต่างๆ ที่สื่อความหมายต่างกันไปตามเจตนาของการสื่อสาร คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน อาจทำให้ผู้ส่งสารใช้ผิดพลาดได้ จึงต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำให้เหมาะสมถูกต้อง

แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ ๕

คำชี้แจง ให้เลือกกากบาทคำตอบที่ถูกต้อง

๑. คำในข้อใดต่อไปนี้เป็นคำพ้องรูปทั้งหมด

- ก. ใหญ่ โต
- ข. การ กานต์
- ~~ค. เพลา เพลา~~

๒. ข้อใดอ่านถูกต้อง

- ก. เพลารถ อ่านว่า เพ-ลา-รด
- ~~ข. เพลาเย็น อ่านว่า เพ-ลา-เย็น~~
- ค. ปลาปักเป้า อ่านว่า ปลา-ปัก-เป้า

๓. ข้อใดอ่านผิด

- ก. นั่งขัดสมาธิ อ่านว่า นั่ง-ขัด-สะ-หมาด
- ~~ข. นั่งท่าสมาธิ อ่านว่า นั่ง-ท่า-สะ-หมาด~~
- ค. สระว่ายนํ้า อ่านว่า สระ-ว่าย-นํ้า

๔. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียง

- ~~ก. รถ รส~~
- ข. ปลา ปา
- ค. ดัน ดั่ง

๕. ข้อใดเป็นคำพ้องเสียงของคำว่า พัน

- ~~ก. พรรณ~~
- ข. พัน
- ค. พรัน

๖. ข้อใดไม่ตรงกับคำพ้องเสียงกับ คำว่า คำ

~~ค.~~ ช่า

ข. ช้ำ

ค. ช่า

๗. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่คำพ้องเสียง

ก. การ กานต์

~~ข.~~ ค่าย ค้าย

ค. บัน บรร

๘. ข้อใดคือคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งหมด

ก. ข้าวสวย เรียบร้อย

~~ข.~~ กระจีกระจ่า กระจับกระจง

ค. สั้งสอน แว่วว็บ

๙. จงเลือกคำที่มีความหมายใกล้เคียง ที่มีความหมายตรงกันกับรูปภาพ
ให้ถูกต้อง

ก. อวบอ้วน

~~ข.~~ ยากจน

ค. แว่วว็บ

๑๐. จงเลือกคำที่มีความหมายใกล้เคียง ที่มีความหมายตรงกันกับรูปภาพ
ให้ถูกต้อง

ก. คนป่วย

~~ข.~~ เจ็บปวด

ค. ปวดหัว

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ บัตรภาพคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ครูสามารถผลิตสื่อบัตรภาพคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ที่เชื่อมโยงการอ่านและการเขียนที่ต่างกันกับรูปภาพตามตัวอย่างที่ปรากฏในส่วน เคล็ดลับเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนจดจำได้ง่ายขึ้นและสนุกกับการฝึกอ่าน และเขียนคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันให้ถูกต้อง

๔.๒ เกมจัดกลุ่มคำที่มีสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

ครูสามารถนำสื่อบัตรคำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเล่นเกมที่แข่งขันจำแนกคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยครูเน้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันตามสิ่งที่กำหนดให้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกแยะคำที่เป็นคำพ้องและคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันในมาตราตัวสะกดต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านและการเขียนสำหรับทักษะภาษาไทย ซึ่งจะกล่าวถึงในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ต่อไป

คำอธิบายแนวทางการใช้งาน
หนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ : มาตราตัวสะกดในภาษาไทย

- เรื่องที่ ๑   มาตราแม่ ก กา
เรื่องที่ ๒   มาตราตัวสะกด แม่กก
เรื่องที่ ๓   มาตราตัวสะกด แม่กด
เรื่องที่ ๔   มาตราตัวสะกด แม่กบ
เรื่องที่ ๕   มาตราตัวสะกด แม่กม
เรื่องที่ ๖   มาตราตัวสะกด แม่กง
เรื่องที่ ๗   มาตราตัวสะกด แม่เกย
เรื่องที่ ๘   มาตราตัวสะกด แม่กน
เรื่องที่ ๙   มาตราตัวสะกด แม่เกอว

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมความเข้าใจให้นักเรียนสามารถอ่าน เขียน คำที่อยู่ในมาตราตัวสะกดได้อย่างถูกต้อง

๒. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่าน เขียนและการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ในการจัดจำแนกคำที่อยู่ในมาตราตัวสะกด รวมทั้งการพิจารณา คำที่อยู่ในมาตราตัวสะกด ที่มีลีลาการเขียนคล้ายกัน นำไปสู่การอ่าน เขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

๓. เฉลยแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

มาตราตัวสะกดในภาษาไทย

มาตราตัวสะกดมีทั้งที่ใช้ตัวสะกดตรงแม่ และมาตราตัวสะกดที่ไม่ตรงแม่
มาตราตัวสะกด คือ พยัญชนะที่อยู่ท้ายคำหรือพยางค์ในแม่ ก กา ทำให้
แม่ ก กา มีตัวสะกด เช่น มี เมื่อประสมกับ ด กลายเป็น มีด เป็นต้น

มาตราตัวสะกด คือ กลุ่มพยัญชนะที่ประกอบอยู่ท้ายคำหรือพยางค์ใน
แม่ ก กา ทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามพยัญชนะที่นำมาประกอบ เช่น
นา เมื่อประสมกับ น กลายเป็น นาน เมื่อประสมกับ ย กลายเป็น นาย

มาตราแม่ ก กา

คำในแม่ ก กา เป็นคำที่ไม่มีพยัญชนะเป็นตัวสะกด ท้ายคำ หรือ
ท้ายพยางค์ อ่านออกเสียงสระโดยไม่มีเสียงพยัญชนะ เช่น มา กา ปู เรือ เมีย
ฯลฯ ทั้งนี้ แม่ ก กา เป็นหนึ่งในมาตราไทย แต่ไม่ถือว่าเป็นมาตราตัวสะกด
เนื่องจากไม่มีพยัญชนะต่อท้าย

มาตราตัวสะกด มีอยู่ ๘ แม่ ได้แก่ แม่กง แม่กน แม่กม แม่กก แม่กด
แม่กบ แม่เกย และแม่เกอว มาตราตัวสะกด แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. **มาตราตัวสะกดตรงแม่** ใช้ตัวสะกดตัวเดียว มี ๔ มาตรา ดังนี้

๑.๑ **แม่กง** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ง เช่น กลอง สอง กลาง ช้าง ช้างคล้องจอง กางเกง กระโปรง ฯลฯ

๑.๒ **แม่กม** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ม เช่น ลม ร่ม โฟม เข็ม มุม คุม ทุ่ม แยม ถ่ม สนาม คำราม ฯลฯ

๑.๓ **แม่เกย** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ย เช่น สร้อย สะพาย ม้าลาย พลอย ถ้วย ไฟฉาย สาย ปู่ นโยบาย ฯลฯ

๑.๔ **แม่เกอว** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ว เช่น หัว กาว เปรี๊ยว เปลว ข้าว ข้าว ดาว กริว เตี่ยว มะพร้าว ฯลฯ

๒. **มาตราตัวสะกดไม่ตรงแม่** มีตัวสะกดหลายตัวในมาตราเดียวกัน เพราะ ออกเสียงเหมือนตัวสะกดเดียวกัน มี ๔ มาตรา คือ

๒.๑ **แม่กน** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ น ญ ณ ร ล พ

ญ เป็นตัวสะกด เช่น ชำนาญ ฯลฯ

ณ เป็นตัวสะกด เช่น บริเวณ ฯลฯ

ร เป็นตัวสะกด เช่น อักษร เณร ฯลฯ

ล เป็นตัวสะกด เช่น จักรवाल พาล ฯลฯ

๒.๒ **แม่กก** พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ก ข ค ฆ

ก เป็นตัวสะกด เช่น เลือก รัก ฯลฯ

ข เป็นตัวสะกด เช่น เลข สุข สุนัข ฯลฯ

ค เป็นตัวสะกด เช่น ภาค วรรณค ฯลฯ

๒.๓ แม่กต พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ

ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส

ด เป็นตัวสะกด เช่น มด เฝ็ด จัด ฯลฯ

จ เป็นตัวสะกด เช่น บวช ราชการ ฯลฯ

ช เป็นตัวสะกด เช่น ก๊าซ ฯลฯ

ฎ เป็นตัวสะกด เช่น กฎหมาย ฯลฯ

ฏ เป็นตัวสะกด เช่น ปราบฏ ฯลฯ

ฐ เป็นตัวสะกด เช่น อัฐ รัฐบาล ประเสริฐ ฯลฯ

ฑ เป็นตัวสะกด เช่น ครูฑ ฯลฯ

ฒ เป็นตัวสะกด เช่น รถ สามารถ ปรารถนา ฯลฯ

ต เป็นตัวสะกด เช่น บทบาท ฯลฯ

ถ เป็นตัวสะกด เช่น โกรธ พุธ อาวุธ ฯลฯ

ธ เป็นตัวสะกด เช่น ทิศ เลิศ อากาศ ฯลฯ

ศ เป็นตัวสะกด เช่น โทษ กระจดาษ ฯลฯ

ษ เป็นตัวสะกด เช่น โอกาส รส ฯลฯ

๒.๔ แม่กบ พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ บ ป ภ พ ฟ

บ เป็นตัวสะกด เช่น เกือบ รับ ทราบ ฯลฯ

ป เป็นตัวสะกด เช่น รูป บาป สाप ฯลฯ

ภ เป็นตัวสะกด เช่น ภาพ ศพ ภพ ฯลฯ

พ เป็นตัวสะกด เช่น กราฟ ยีราฟ ฯลฯ

ภ เป็นตัวสะกด เช่น ลาก โลภ ปรารถนา ฯลฯ

- ฝึกอ่านคำ มาตราตัวสะกด ก กา ที่กำหนดให้

มาตราแม่ ก กา

คำในแม่ ก กา เป็นคำที่ไม่มีพยัญชนะเป็นตัวสะกด ท้ายคำ หรือ
ท้ายพยางค์ อ่านออกเสียงสระโดยไม่มีเสียงพยัญชนะ เช่น มา กา ปู
เรือ เมีย

กระทะ	กล้า	กะเพรา	กิริยา
ขี้ยา	ขำ	เคาะ	งา
จำปา	ซำ	แซะ	เนา
เบาะ	เป่า	ไพเราะ	ภาษา
ลั่นจี่	กอไผ่	ชานา	กระดิ่งงา
ตกกล้า	ก้ามปู	ดอกชบา	ดอกจำปา
ต้นมะลิ	ถุงเท้า	นัยน์ตา	ปลาร้า
ผักคะน้า	ร้านค้า	เล็บเท้า	หมอลำ

เฉลยมาตราตัวสะกด แม่ ก กา

แบบฝึกหัดที่ ๑ สังกะสรูปแล้วเติมความหมาย

คำสั่ง ให้เติมคำความหมายในช่องว่างให้ถูกต้องตามรูปภาพ

.....ปู.....

.....เรือ.....

.....ปลา.....

.....เต่า.....

.....ดอกบัว.....

ตัวสะกดที่สะกดตามมาตรา

แม่กก เป็นคำที่ประสมกับสระต่างๆ และมี ก เป็นตัวสะกด

ตัวอย่าง

ผัก	นก	เลือก	จักร	หมอก
ดอก	ปก	นอก	จอก	ปลอก
ตอก	มาก	กาก	ปาก	หาก
ตราก	หมาก	เผือก		

คำที่อยู่ในมาตราตัวสะกด แม่กก

แม่กก มีพยัญชนะที่เป็นตัวสะกด คือ ก เช่น กระจก หก เค้ก

คำสั่ง จงขีดเส้นใต้คำต่อไปนี้มาตราตัวสะกด แม่กก

๑. <u>มาก</u>	ขาด	มือถือ	เงินทอง
๒. โรงเรียน	<u>ปลวก</u>	อำเภอ	วิทยาลัย
๓. คุณหมอ	<u>ซ็อกโกแลต</u>	กระทะ	จานชาม
๔. <u>กระตัก</u>	ขวดน้ำ	ถ้วยโฟม	ถังน้ำมัน
๕. แก้ว	ขายของ	<u>จากลา</u>	ลาก่อน
๖. ห้องน้ำ	ครัวซ้อง	<u>รักมาก</u>	สุดยอด
๗. <u>โลก</u>	กำกวม	ทางกลับ	วนเวียน
๘. ตาดี	นัดพบ	<u>พริก</u>	หอมขาว
๙. นานที	มีดหมอ	ตามทัน	<u>หมวก</u>
๑๐. <u>น้ำตก</u>	กรอบรูป	กลิ้ง	เสื่อผ้า

แบบฝึกหัดที่ ๑

ตัวสะกดแม่ก ที่ไม่ตรงตามมาตรา

แม่ก นอกจากจะสะกดด้วย ก แล้วยังมี ข ค ฃ ที่เป็นตัวสะกด เช่น เลข วิหค เมฆ

คำสั่ง จงขีดเส้นใต้คำต่อไปนี้ที่สะกดด้วย แม่ก ไม่ตรงตามมาตรา

ตัวอย่าง พรรค อังคาร กุมมือ นาฬิกา

๑.	งานชาม	วันดี	ผันคำ	มุข
๒.	<u>ตัวเลข</u>	มันดี	น้องสาว	ชายของ
๓.	คอม	<u>โรค</u>	กอดกัน	ร่มไม้
๔.	<u>บุคคล</u>	กัมหัว	โรงเรียน	บ้านเรือน
๕.	ซ็อนส้อม	แก้วน้ำ	<u>โชคดี</u>	นอนหลับ
๖.	ประตุ	<u>เทคโนโลยี</u>	จรรยา	เวลา
๗.	แหวน	<u>นาค</u>	พัดลม	แป้งฝุ่น
๘.	<u>เมฆฝน</u>	ไม้กวาด	รูปถ่าย	กับข้าว
๙.	หลอดไฟ	ขวดน้ำ	ถุงผ้า	<u>ยุค</u>
๑๐.	<u>วรรค</u>	กระเป๋	รองเท้า	กระดาศ

แบบฝึกหัดที่ ๒

มาตราแม่กด

คำสั่ง ให้นำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่าง

มาตราแม่กด ที่มี ตัว ด เป็นตัวสะกดตรงตามมาตรา

แสงแดด มด ผักกาด บวช กวาด

๑. ฉันช่วยแม่ กวาด บ้าน
๒. พวกเขา มด ช่วยกันขนอาหาร
๓. พระอาทิตย์ให้ แสงแดด
๔. แม่ทำแกง ผักกาด
๕. ฉันชอบกินกล้วย บวช ซี

แบบฝึกหัดที่ ๓

มาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด

คำสั่ง ให้นำคำที่กำหนดให้ใส่ลงในตารางให้ถูกต้อง

มาตราตัวสะกด แม่กด ไม่ตรงมาตรา คำที่ออกเสียงเหมือน ด
เป็นตัวสะกดซึ่งก็จะมีตัว ด, จ, ช, ซ, ฎ, ฏ, ฐ, ฑ, ฒ, ต, ถ, ท, ฒ, ศ, ษ, ส

ตำรวจ ราชการ เขต เศษ บาท

เกษตร กระดาศ โอกาส เสรีจ โปสล์

จ ตำรวจ เสรีจ

ช ราชการ

ต เขต เกษตร

ท บาท

ส โอกาส โปสล์

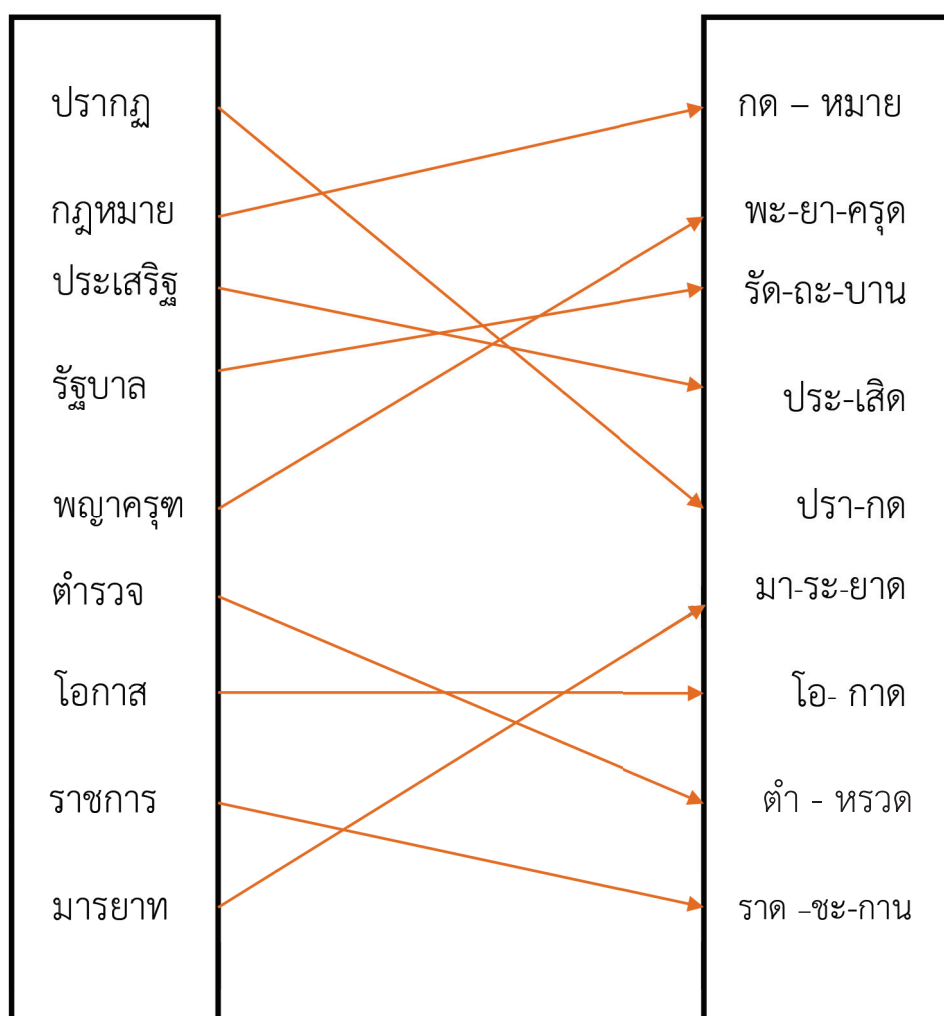
ษ กระดาศ เศษ

แบบฝึกหัดที่ ๔

จับคู่คำกับคำอ่าน

คำสั่ง : ให้ลากเส้นโยงทางซ้ายมือให้ตรงกับคำด้านขวามือที่สะกดด้วย แม่กต

แบบฝึกหัดที่ ๕

เติมคำให้ตรงความหมาย

คำสั่ง : ให้นำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่าง

มาตราตัวสะกดแม่กบ นั้น จะมี บ เป็นตัวสะกด

ตะขาบ อาบ สอบ ระเบียบ กบ เก็บ จับ โฉบ ทะเลสาบ เล็บ

๑. น้องทำงานเป็น **ระเบียบ** เรียบร้อย
๒. ตาจับ **กบ** ได้
๓. ลุงถูก **ตะขาบ** กัดขา
๔. ฉัน **อาบ** น้ำทุกวัน
๕. ฉันอ่านหนังสือฉันจึง **สอบ** ได้
๖. นกบิน **โฉบ** ลงมาที่พื้น
๗. แม่กำลังตัด **เล็บ**
๘. ฉันเล่นน้ำใน **ทะเลสาบ**
๙. แม่ **เก็บ** ของใส่ตู้
๑๐. พ่อ **จับ** สัตว์ป่า

แบบฝึกหัดที่ ๖

เขียนคำให้สมบูรณ์

คำสั่ง : เรียงคำในตารางให้ถูกต้อง

ข้อ	พยัญชนะ	สระ	ตัวสะกด	คำ
๑	อ	- ำ	บ	อาบ
๒	ค	- ำ	บ	คาบ
๓	ห	- ำ	บ	หาบ
๔	ก	เ- ือ	บ	เกือบ
๕	อ	โ	บ	โอบ
๖	ง	เ- ือ	ก	เงือก
๗	ค	แ	บ	แคบ
๘	ช	อ	บ	ชอบ
๙	จ	อ	บ	จอบ
๑๐	ด	- ิบ	บ	ดิบ

แบบฝึกหัดที่ ๗

มาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กบ

คำสั่ง : ให้นำคำลงไปเติมข้างล่างภาพให้ถูกต้อง

คำที่ออกเสียงเหมือน บ เป็นตัวสะกดด้วยได้แก่ ป พ ฟ ภ

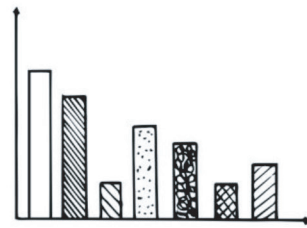
กราฟ ยีราฟ รูปภาพ ทัพพี เทป ทอฟฟี่

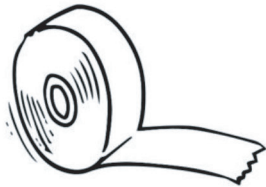
ยีราฟ

ทัพพี

กราฟ

เทป

ทอฟฟี่

รูปภาพ

มาตราตัวสะกด แม่ กม

มาตราตัวสะกด แม่ กม คือ คำที่มี ม เป็นตัวสะกด
ซึ่งจะมีเพียงแค่ ม เท่านั้นเอง

ตัวอย่าง เช่น

ถ้าม

ยาม

รม

ลม

ยอม

พอม

แกม

ชิม

สังเกตคำและตัวสะกด

แม่ กม คือ พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดคำในมาตราตัวสะกดแม่ กม
คือ อ่านออกเสียง ม

แบบฝึกหัดที่ ๘

เติมคำจากรูปภาพ

คำสั่ง : ให้เขียนคำที่อยู่ในมาตรา แม่ กม จากรูปภาพ แล้วฝึกอ่านคำ

ต้นมะยม ร่ม แฟ้ม ไอศกรีม ส้ม พัดลม

ส้ม

ต้นมะยม

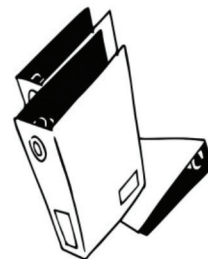
พัดลม

ไอศกรีม

ร่ม

แฟ้ม

สังเกตคำและตัวสะกด

มาตราตัวสะกด แม่ กง

มาตรา แม่กง คือ คำที่มี ้ง เป็นตัวสะกดเพียงตัวเดียว

ตัวอย่าง เช่น

ยุ่ง

ซ้าง

ผึ้ง

แตงโม

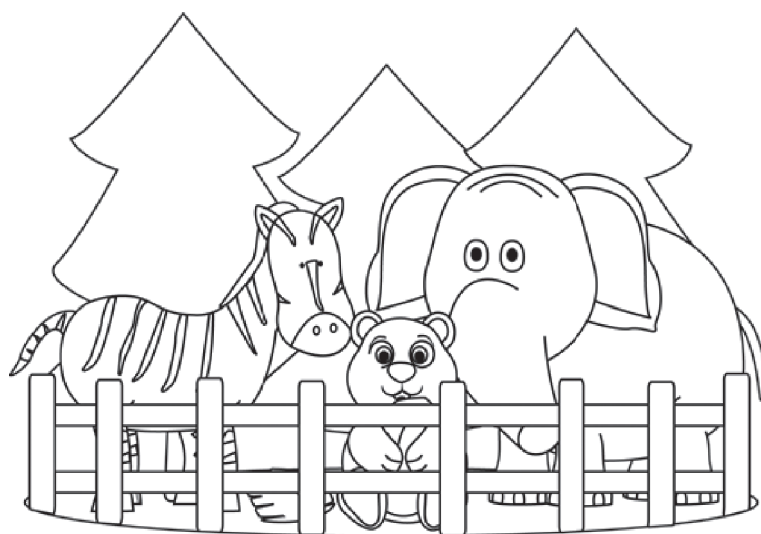
ลิง

กรง

กวาง

จิงโจ้

กุ่ม

สังเกตคำและตัวสะกด

แม่ กง คือ พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตราตัวสะกดแม่ กง
คือ อ่านออกเสียง ง

แบบฝึกหัดที่ ๙

คำสั่ง : ให้เขียนสะกดคำและอ่านคำในมาตรา แม่กง ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

แก่ง → ก - ะ - ง - เกง - ไม้เอก - แก่ง

๑.	ยุ่ง	→	ย-อุ-ง -ยุ่ง
๒.	ทาง	→	ท-า -ง -ทาง
๓.	แดง	→	ด-แ-ง -แดง
๔.	โกง	→	ก -โ-ง -โกง

มาตราตัวสะกด แม่ เกย

มาตราตัวสะกดแม่เกย
จะเป็นคำที่ลงท้ายด้วย ย เป็นตัวสะกดเท่านั้น

ตัวอย่าง เช่น

สาย

เนย

กล้วย

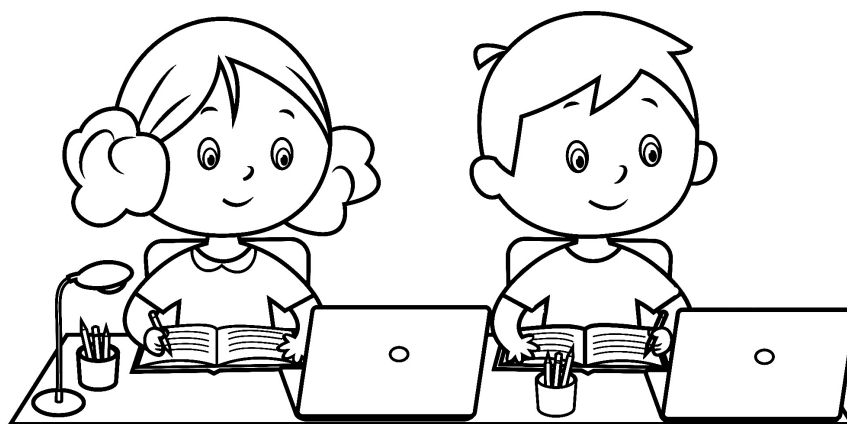
เหนียว

รวย

ทราย

ช่วย

ปลาย

สังเกตคำและตัวสะกด

แม่เกย พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ย

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

คำสั่ง : ให้เติมตัวสะกด แม่ เกย ให้ถูกต้อง

๑. แต่งกา...ย.....

๒. ทักทา...ย.....

๓. น้ำอ้อ...ย.....

๔. อนามั...ย.....

๕. อาคั...ย.....

๖. อร่อ...ย.....

สังเกตคำและตัวสะกด

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

คำสั่ง : ให้คัดลายมือคำต่อไปนี้ให้สวยงาม

ใจหาย	ปลายทาง	โวยวาย	ขยาย	ทาง
ลาย	ปุ๋ยคอก	กระท้าย	รอคอย	เสียชีวิต

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน

มาตราตัวสะกด แม่กน

มาตราตัวสะกด แม่กน คือ คำที่มี น สะกด หรือ
พยัญชนะตัวอื่นที่อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด ได้แก่ ญ ณ ร ล พ

ตัวอย่าง เช่น

วันเพ็ญ	เชิญ	ราคาญ	สรานญ
ของขวัญ	กล้าหาญ	ปัญหา	ซ็อน
บันได	ฟุตบอล	ตุ้เย็น	ผลไม้
บริเวณ	ญาณ	ปลาวาฬ	

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

มาตราตัวสะกดแม่กน

แม่กน เป็นคำที่ประสมกับสระต่างๆ และมี น เป็นตัวสะกด
เช่น นาน บิน

คำสั่ง : ขีดเส้นใต้คำที่อยู่ในมาตราตัวสะกด แม่กน

๑.	<u>กินข้าว</u>	ล้างผัก	ชีวิต	หัวเราะ
๒.	ลำบาก	<u>บ้านเมือง</u>	วัดวา	ของหาย
๓.	ตากผ้า	<u>ล้างจาน</u>	อำนาจ	จากไป
๔.	ไม่หลับ	<u>ไม่นอน</u>	ลืมนตา	อ้าปาก
๕.	สวัสดี	มีน้ำใจ	<u>ชั้นน้ำ</u>	ก๊อกน้ำ
๖.	น่ารัก	<u>สนใจ</u>	ไมตรี	ของเรา
๗.	<u>นานวัน</u>	เวลา	พรั่งนี้	สัมดำ
๘.	<u>บ้านสวน</u>	เรือใบ	ถาด	พัดลม
๙.	สีขาว	<u>ตอนนั้น</u>	ต้มยำ	ศาลา
๑๐.	สีเหลือง	แดงดำ	<u>ถนน</u>	รถไฟ

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

มาตราตัวสะกดแม่กน

แม่กน มีตัวสะกดที่ไม่ตรงมาตราทั้งหมด ๕ ตัว คือ ญ ฦ ร ล พ เวลาอ่านจะออกเสียงเหมือนมีตัว "น" สะกด เช่น วิญญูญาณ ประมาณ วานร ยล ปลาวาฬ

คำสั่ง : จงขีดเส้นใต้คำที่ไม่ได้อยู่ในมาตราตัวสะกด แม่กน

๑. นานจัง	นินจา	บ้านนา	<u>โรงพัก</u>
๒. บ้านสวน	กินน้ำ	<u>ต้มยำ</u>	จันทร์
๓. <u>กระตัก</u>	สวนยาง	सानเชือก	ถนน
๔. <u>ตากผ้า</u>	น่าน	จานข้าว	วันเสาร์
๕. <u>ตะเกียบ</u>	ตอนนั้น	การบ้าน	ปานดำ
๖. ศาล	<u>รักแม่</u>	ร้อนรน	หน้ามน
๗. <u>โชคดี</u>	บอล	ปัญหา	อุบล
๘. ปลาวาฬ	ผลไม้	<u>เชือก</u>	อวยพร
๙. <u>อาทิตย์</u>	วิญญูญาณ	วานร	ละคร
๑๐. ชำนาญ	<u>ต่างหู</u>	คืนวัน	ตะวัน

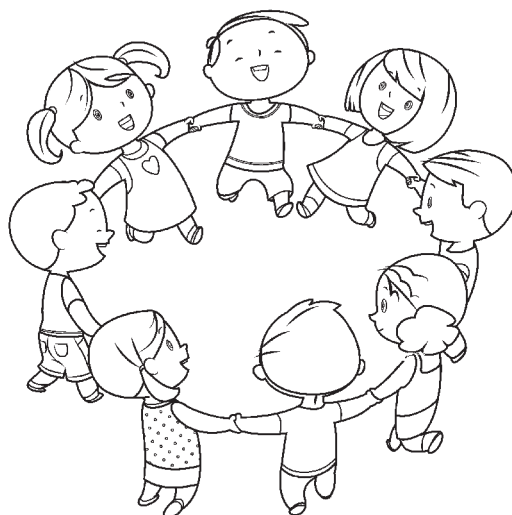

มาตราตัวสะกด แม่ เกอว

มาตราแม่ เกอว หมายถึง คำที่มีพยัญชนะ ว เป็นตัวสะกดคำ
ที่ประสมสระต่างๆ แล้วมี ว เป็นตัวสะกดจัดเป็นคำในมาตราแม่เกอว

ตัวอย่าง เช่น

กริ้ว	ก้วยเตี้ยว	ข้าวย่า	ข้าวลือ
จิว	เจ็อยแจ้ว	ดาวฤกษ์	ต้นจิว
ท้าวไท	ทาวน์เฮ้าส์	ประเดี้ยว	ยั่ว
เลิกคิ้ว	หิวข้าว	เหว	อ่าว

สังเกตคำและตัวสะกด

แม่เกว พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ว

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

คำสั่ง : ให้นำคำที่มีมาตรา แม่เกว ที่กำหนดให้เขียนเติมลงในช่องว่าง
ใต้รูปภาพให้ถูกต้อง

ถั่วฝักยาว	นกแก้ว	สีเขี้ยว	ตะหลิว
มะนาว	ลูกแก้ว	สีขา	เสื่อแขนยาว

ถั่วฝักยาว   นกแก้ว   สีเขี้ยว

ตะหลิว   มะนาว   ลูกแก้ว

สีขา   เสื่อแขนยาว

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้กากบาท ข้อที่ถูกต้องที่สุด

๑. คำในข้อใดมีตัวสะกดเหมือน คำว่า “ตกกล้า”

ก. ตะโกน

ข. ถุงเท้า

ค. พกพา

๒. ข้อใดมีคำมาตรา ตัวสะกด ก กา ทุกคำ

ก. ลิ่นจี่ หมอน

ข. หมอลำ ไพเราะ

ค. แม่น้ำ น้ำอ้อย

๓. ข้อใดมีมาตราตัวสะกด แม่ ก กา

ก. กะเพรา

ข. บำรุง

ค. ตะเกียบ

๔. ข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. ดอกชะบา

ข. ดอกชบา

ค. ดอกช่บา

๕. ข้อใดไม่มีมาตราตัวสะกด แม่ ก กา

ก. ร้านค้า

ข. ชาวนา

ค. ดอกเข็ม

๖. ข้อใดเขียนผิด

ก. กะทะ

ข. เป่า

ค. ปลาร้า

๗. ข้อใดมีคำที่อยู่ในมาตราเดียวกับคำว่า “ก้ามปู”

ก. นกกระสา

ข. นักเรียน

ค. บังคับ

๘. “มะ ___” ควรเติมคำในข้อใด

ก. นิ

ข. ลี

ค. ริ

๙. คำว่า “แคะ” เขียนสะกดคำได้ตามข้อใด

ก. คอ-อะ-แคะ

ข. คอ-แคะ-แคะ

ค. คอ-แอะ-แคะ

๑๐. ข้อใดเขียนคำได้ถูกต้อง

ก. ผักคะน้ำ

ข. ผักคน้ำ

ค. ผักคะน้ำ

๔. เสริมการเรียนรู้

๔.๑ บัตรภาพคำในมาตราตัวสะกด

ครูสามารถผลิตสื่อบัตรภาพคำในมาตราตัวสะกด ที่เชื่อมโยงการอ่านและการเขียนที่ต่างกันกับรูปภาพตามตัวอย่างที่ปรากฏ ในส่วนเคล็ดลับเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนจดจำได้ง่ายขึ้นและสนุกกับการฝึกอ่านและเขียนคำในมาตราตัวสะกด ครูสามารถให้นักเรียนฝึกอ่านและเขียนซ้ำหลายรอบเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

๔.๒ เกมจัดกลุ่มคำในมาตราตัวสะกด

ครูสามารถนำสื่อบัตรคำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเล่นเกมที่แข่งขันจำแนกคำในมาตราตัวสะกด นำโดยครูเน้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในคำที่มีคำในมาตราตัวสะกดตามสีที่กำหนดให้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และจดจำได้

๕. เชื่อมโยงหัวข้อต่อไป

นักเรียนสามารถจดจำ แยกแยะคำในมาตราตัวสะกดต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านและการเขียนสำหรับทักษะภาษาไทย

สนับสนุนโดย โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
 โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายชื่อคณะกรรมการ

จัดทำหนังสือโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
 โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นพี่เลี้ยง
 ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ : ลดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
 ของเด็กไทย ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิต

๑.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ประธานที่ปรึกษา
๒.	รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ต้วงนคร รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ที่ปรึกษา
๓.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส กลิ่นหนู รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ที่ปรึกษา
๔.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ที่ปรึกษา
๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ที่ปรึกษา
๖.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	ประธานกรรมการ
๗.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ ศรีนาราช รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๘.	อาจารย์มณี จำปาแพง รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๙.	อาจารย์ ดร.น่านฟ้า จันทะพรหม รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๐.	อาจารย์ ดร.อภิญา จิตมโนวรรณ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๑.	อาจารย์ ดร.เบญจมาภรณ์ สุริยาวงค์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๒.	อาจารย์ ดร.สุกัญญา ขลิบเงิน อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๓.	อาจารย์อรทัย ชันโท อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
๑๔.	อาจารย์บุษราคัม ยอดชะลุ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ